

Nas tednik Korošci

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

5. leto / številka 32

V Celovcu, dne 6. avgusta 1953

Cena 1 šilling

Gozd — naše zlato

Gozd daje surovine za obrt, industrijo in trgovino, gozd vzdržuje in dopolnjuje naše kmetijstvo, gozd urejuje naše podnebje in gozd je zbiralnik, iz katerega dobivamo potrebno vodo za vsakodnevne potrebe in silo za pogon navadnih mlinov in žag pa tudi velikih elektrarn. Gozd nam daje posredno ali neposredno v največji meri plačilna sredstva za trgovanje z inozemstvom, gozd pa daje tudi zaslužek in delo tisočim in desetisočim našega prebivalstva. Gozd je za veliko število naših kmetov hranilnica, iz katere jemljejo v času potrebe, za naše gorske kmete pa je gozd skoraj edini vir dohodkov, brez katerih bi morale te gorske kmetije propasti.

Na Koroškem je od skupne kulturne površine domala polovica te površine pokrita z gozdovi, katerih je skoraj 420.000 ha. V okrajih južne Koroške je preko polovice kulturne površine zaraščene z gozdovi. Iz teh koroških gozdov, ki tvorijo 13 odstotkov celokupne avstrijske gozdne površine, prihaja skoraj 30 odstotkov vsega avstrijskega lesa za izvoz v inozemstvo. Zato je tudi popolnoma upravičeno, da vsakoletna razstava koroškega gospodarstva v Celovcu dobiva vedno bolj značaj avstrijskega lesnega sejma in da postaja ta celovška gospodarska prireditev vsako leto bolj pravi Koroški velesejem, ki naj pokaže vsej Avstriji in tudi sosednjemu inozemstvu naravni, podnebni, idealni, zdravstveni, predvsem pa seveda materialni, to je gospodarski pomen gozda in lesnega gospodarstva. Koroški velesejem naj pa pokaže tudi nam samim, kje je naše pravo bogastvo in kje je naš skoraj neusahljivi vir zlata.

Ko bomo spoznali ceno in vrednost, ki jo predstavljajo naši gozdovi, se bomo pa za vedeli tudi svojih dolžnosti do gozda. Ako smo preje našeli vse velike koristi, ki nam jih daje gozd in ako smo rekli, da je gozd skoraj neusahljiv vir našega bogastva, moramo takoj dodati, da so temu vsemu stavljeni meje. Kdor iz gozda samo jemlje, kdor jemlje več kakor pa določa in ne skrbi za pomladitev gozda, ta krade sebi in krade narodu, ta uničuje narodno premoženje. Čim več kdo iz gozda jemlje, tem večje so njegove dolžnosti do gozda, tem bolj mora skrbeti za pomlajevanje gozda. Ako hočemo ohraniti gospodarsko podlago sebi in svojim otrokom ter bodočim rodovom, ako hočemo ohraniti lepoto naših koroških gozdov, moramo skrbeti tudi za pravilno gospodarstvo v teh gozdovih. Tudi to je namen posebne razstave na Koroškem velesejmu, da pokaže vse nevarnosti, vse bolezni, vse napake, ki grozijo zmanjšati in uničiti to veliko naše narodno premoženje.

Vsak del našega gospodarstva se razvija in napreduje. Zato bi bilo nepravilno, da bi v tem razvoju zaostalo gospodarstvo gozda. Danes ne smemo gozda nič več prepustiti njemu samemu in pa naravi. Danes nam ne sme in ne more več zadostovati, da je letni prirast v naših gozdovih samo približno dva kubična metra letno na enem hektaru, poizkušati moramo ta prirast podvojiti in potrojiti. Naše gospodarstvo bo potrebovalo vedno večje količine lesa in zato je potrebno, da bo tudi letni prirast v naših gozdovih vedno večji. Tudi v tem nam da navodilo lesna razstava Koroškega velesejma, zlasti pa še zborovanja in posvetovanja gozdnih posestnikov in gozdarskih strokovnjakov, ki se bodo zbrali ob teh dneh v Celovcu.

Namen Koroškega velesejma je torej, da nam pokaže pomen in vrednost gozda, da nam pokaže pravilno skrb za gozd, da nam pokaže pravilno, to je gospodarsko izkoriščanje gozda in da nam z vsem tem vzbudi pravo ljubezen do tega našega naravnega bogastva, do — našega zlata.

Avstrija in Sovjetska zveza

Na 260 sejah so namestniki zunanjih ministrov Sovjetske zveze, Združenih držav ameriških, Velike Britanije in Francije reševali avstrijsko mirovno pogodbo. Zaradi lepšega so imenovali to pogodbo avstrijsko državno pogodbo. Do uspešnega konca pa kljub temu niso prišli. Zato so zapadne velesile predlagale vladi v Moskvi novo avstrijsko pogodbo. Ta je vsebovala samo one točke, v katerih je bil že dosežen sporazum. Sovjetska vlada pa je to takozvano „skrajšano avstrijsko pogodbo“ odločno odklonila in je izjavila, da se o avstrijskem vprašanju sploh ne razgovarja, dokler zapadne velesile ne umaknejo te „skrajšane avstrijske pogodbe“.

V ta spor med velesilami je posegla samostojno avstrijska vlada in je naročila dne 12. junija letos svojemu poslaniku v Moskvi, naj izroči sovjetski vladi spomenico avstrijske vlade zaradi avstrijske državne pogodbe. To spomenico je izročil avstrijski poslanik v Moskvi sovjetskemu zunanjemu ministru dne 30. junija. O vsebini te spomenice je avstrijska vlada obvestila — kakor sedaj trdi — tudi vlade Združenih držav, Velike Britanije in Francije. Avstrijska javnost pa o vsebini te note takrat ni bila obveščena.

Noti sovjetske vlade

Kot odgovor na to spomenico sta prišli na Dunaj dve noti sovjetske vlade. V prvi noti želi sovjetska vlada, naj bi se avstrijska vlada izjavila zaradi „skrajšane avstrijske pogodbe“, ker se sovjetska vlada ne želi pogajati o avstrijski mirovni pogodbi, dokler obstoja ta „skrajšana avstrijska pogodba“. Sovjetska vlada se želi torej razgovarjati o avstrijski državni pogodbi tudi naravnost z avstrijsko vlado in če treba tudi mimo vlad Združenih držav, Velike Britanije in Francije.

Istočasno pa je pokazala sovjetska vlada tudi svojo dobro voljo in naklonjenost do Avstrije s tem, da je v posebni drugi noti sporočila, da od 1. avgusta letos avstrijski

vladi ni treba več plačevati stroškov za sovjetskoasedbeno oblast v Avstriji. Že preje je hotela pokazati sovjetska vlada svoje prijateljstvo do Avstrije s tem, da je ukinila kontrolo na meji svojega zasedbenega območja. Nadalje je imenovala svojega poslanika pri avstrijski vladi na Dunaju, vrnila je še zadnje avstrijske ujetnike in izročila je avstrijski vladi veliko elektrarno na Donavi.

Avstrijski odgovor

Dne 4. avgusta je imela avstrijska vlada sejo, na kateri naj bi sestavili odgovor sovjetski vladi zaradi zahteve po umaknitvi „skrajšane avstrijske državne pogodbe“. Na tej seji pa odgovora niso sestavili, ampak je vlada naprosila predsednika državnega zbora, naj skliče sejo glavnega odbora parlamenta in naj ta sestavi odgovor sovjetski vladi. Seja glavnega odbora parlamenta bo v sredo, dne 19. avgusta. V tem glavnem odboru je 24 poslancev, in sicer 11 od ÖVP, 11 od SPÖ in 2 od VdU. Ti poslanci naj bi prevzeli odgovornost za setavo odgovora sovjetski vladi.

Že iz tega postopanja vlade se vidi, kakšne važnosti bo ta odgovor. Razen tega pa hoče verjetno s tem dobiti vlada časa, da se medtem pogaja in razgovarja z vladami Združenih držav, Velike Britanije in Francije. Te vlade niso bile nič kaj navdušene, ko so zvedele, da bi bila pripravljena sovjetska vlada za neposredna pogajanja z avstrijsko vlado. Svojo naklonjenost do Avstrije pa je hotela pokazati tudi vlada Združenih držav in je zato odbor za gospodarsko sodelovanje odobril avstrijski vladi znesek 800 milijonov šilingov za razna investicijska dela. Tako je poleg energijskega posojila, ki znaša okrog 600 milijonov, dobil finančni minister še 151 milijonov od Sovjetov kot znesek za zasedbene stroške in pa 800 milijonov od Združenih držav. To pa so že lepe vsote, s katerimi je mogoče marsikaj začeti, kar bo zmanjšalo brezposelnost in bo prineslo novo življenje v vse gospodarstvo.

Konferenca „velikih štirih“

Na sestanku zunanjih ministrov Združenih držav, Velike Britanije in Francije v Washingtonu sredi meseca julija so se dogovorili omenjeni zunanji ministri, naj bi bil v letošnji jeseni sestanek zunanjih ministrov Združenih držav, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze. Ta sklep so sporočile vlade zapadnih treh velesil vladi v Moskvi.

Sovjetska vlada je dne 5. avgusta odgovorila vladam v Washingtonu, Londonu in Parizu, da sprejme predlog o sestanku štirih zunanjih ministrov. Obenem pa je rečeno v sovjetskem odgovoru, da ne more sovjet-

ska vlada sprejeti predlaganega dnevnega reda te konference. Na tej konferenci naj ne bi govorili samo o Nemčiji in Avstriji, ampak tudi še o vseh drugih važnih mednarodnih vprašanjih, kakor je n. pr. omejitve oboroževanja, prepoved vojaških oporišč v drugih državah, vprašanje priznanja komunistične Kitajske itd.

V zapadnih državah so ugodno pozdravili ta odgovor sovjetske vlade, četudi bi se zlasti vlada Združenih držav želela razgovarjati predvsem o rešitvi nemškega in avstrijskega vprašanja.

Koroški velesejem - odprt

V četrtek, dne 6. avgusta, ob desetih dopoldne so v Celovcu s posebno svečanostjo odprli 2. koroški velesejem. Po uvodnih besedah prezidenta Koroškega velesejma, g. mestnega svetnika Novaka, so spregovorili zastopniki vseh treh zbornic. Za delavsko zbornico je pozdravil goste prezident delavske zbornice poslanec Truppe, v imenu kmetijske zbornice prezident Gruber, v imenu trgovske zbornice prezident Rapatz, v imenu koroške deželne vlade deželni glavar Ferdinand Wedenig in končno v imenu osrednje vlade še državni kancler inž. Raab, ki je naglasil, da je Avstrija bila močan steber proti komunizmu in bo to tudi ostala, pač pa Avstrija ne želi biti trajno vezbališče tujim četam.

PRVOVRSTNO

Tellian-ovo vino

CELOVEC, Paradeisergasse 10

Prodaja tudi na drobno čez ulico — naravnost iz kletarne

Koroški sejem 1953

Že v preteklih stoletjih so evropski sejmi vršili svoje gospodarsko in kulturno poslanstvo.

V manjšem merilu je to tudi naloga letošnjega, drugega sejma v Celovcu.

Narajajoče zanimanje avstrijskih gospodarskih krogov in tudi sosednega inozemstva se kaže v stalno rastočem številu razstavljalcev. Posebno pa je prvi lesni sejem v okviru Koroškega sejma dokaz, da je vodstvo sejma spoznalo resnične naloge tega sejma.

Da bi Koroški sejem svoje kulturno in gospodarsko poslanstvo izvršil in s tem tudi daprinesel k povezavi med narodi, to je želja Koroške trgovske zbornice, ki jo s tem izražam.

Dipl.-inž. Robert Rapatz

državni poslanec in predsednik kor. zbornice obrtnega gospodarstva

K R A T K E V E S T I

Dne 7. avgusta se setanejo v Baden-Badenu v Zapadni Nemčiji zunanji ministri šestih držav Montanske zveze (Belgija, Holandska, Luksemburg, Zapadna Nemčija, Francija in Italija). Ministri se bodo posvetovali o ustavi evropske politične skupnosti.

Ameriški kongres je dokončno odobril, da se sme vseliti v prihodnjih letih v Združene države še okrog 215.000 beguncev poleg redne letne kvote, ki obsega 155.000 vseljencev.

Iz New Yorka je odplula v Nemčijo že tretja ladja, ki vozi 1.400 ton živil kot dar Združenih držav Vzhodni Nemčiji.

Dne 16. septembra se bodo začeli severnoatlantski manevri na področju severnega Atlantika in bodo trajali 19 dni. Udeležile se jih bodo pomorske in letalske sile držav Atlantske zveze.

Vzhodnonemški predsednik Wilhelm Pieck se je po trimesečnem zdravljenju v Sovjetski zvezi vrnil te dni v vzhodni del Berlina. Na kolodvoru ga je pozdravil tudi sovjetski visoki komisar za Vzhodno Nemčijo Vladimir Semjonov.

Po odstopu nove italijanske vlade pod predsedstvom Alcide de Gasperija je poveril predsednik italijanske republike sestavo nove vlade demokratskemu poslancu Attiliju Piccioni-u.

V Jugoslaviji se mudita na obisku bivši britanski ministrski predsednik Clement Attlee in bivši socialni minister Bevan. Oba sta vodilna člana britanske laburistične stranke. Razgovarjala se bosta na Brionih tudi s predsednikom Jugoslavije, maršalom Titom.

V New Yorku je nenadoma umrl v starosti 63 let predsednik skupine republikanskih senatorjev v amerškem senatu Robert A. Taft. Taft je trikrat kandidiral za mesto predsednika Združenih držav.

Ameriška uprava za vzajemno varnost bo razdelila revnemu prebivalstvu v Evropi, Aziji, Afriki in Južni Ameriki 36 milijonov kg mleka v prahu. Mleko bodo razdeljevali tudi v Trstu in Jugoslaviji.

Koncem prejšnjega tedna so bila v Gornji Italiji velika neurja, strela je napravila veliko škodo, voda je udrila v kleti, viharji so pokvarili strehe, voda je preplavila ceste in v tirolskih Alpah je zapadel sneg.

V St. Vidu na Glini je umrl dne 2. avgusta v 76. letu bivši župan tega mesta Leopold Polanz, zaslužen član koroške socialistične stranke.

Beljaško „žegnanje“ je obiskalo okrog 25.000 ljudi, iztočili so na tem „žegnanju“ okrog 50.000 litrov piva in okrog 7.000 litrov vina.

Politični teden

Po svetu ...

Res se ni mogoče pritožiti, da bi kak teden ne minil brez zanimivosti in presenečenj. Tokrat je Dunaj bil prijetno presenečen, ko je prejel sporočilo sovjetske vlade, da zasedba ne pojde več na račun avstrijskega ljudstva, temveč si jo bodo Rusi sami plačali.

Skoro istočasno so poslali Sovjeti avstrijski vladi noto z željo, naj bi avstrijska vlada izjavila, da je opustila misel na sklenitev takojmenovane „skrajšane“ državne pogodbe, kakršno so pred meseci predlagale tri zapadne sile na podlagi točk, v katerih so dosegle s Sovjeti sporazum glede državne pogodbe za Avstrijo.

Sovjetska vlada je obenem poslala tudi trem zapadnim vladam note, v katerih jim sporoča, da je pripravljena sesti z njimi za mizo in govoriti o Avstriji, če odstopijo od „skrajšane“ pogodbe.

To sta bili dve politični potezi Vzhoda. Zapad sta nemalo presenetili. Sicer je bilo pričakovati, da bo Moskva skušala neke začeti politično ofenzivo, toda oči Zapada so bile bolj obrnjene na Nemčijo, zlasti po znanih dogodkih preteklih tednov.

Na Koreji so podpisali premirje, ki pa ni tako zavarovano kot bi človek mislil. Amerikanci se drže nekoliko kiso in menijo, da so jih Angleži, Indijci in drugi preveč nagovorili na popuščanje napram komunistom in bodo odslej delali po svoji volji in pameti, če kaj ne bo v redu.

Med Londonom in Washingtonom so slejkoprej močne razlike v gledanjih na odnose do Sovjetov in do komunistične Kitajske, oz. do položaja na Daljnem vzhodu.

Glede Nemčije je mnogo ugibanj, smer bodoče politike pa bo določil izid prihodnjih volitev dne 6. septembra.

Vlada italijanskega ministrskega predsednika De Gasperija že prvih preizkušenj ni prestala in je morala odstopiti. Kdo bo sestavljal novo vlado — ali spet De Gasperi ali kdo drugi — ko to pišemo, še ni znano.

Tu smo navedli nekaj glavnih novih momentov v zadnjem razvoju „hladne vojne“, ki še vedno traja in na kar ne smemo pozabiti. K tem dogodkom dodajmo še nekaj pripomb:

Sklep sovjetske vlade, da ne zahteva več plačila za svoje bivanje v lepi Avstriji, je v prvem trenutku pač povzročil navdušenje domačih vladnih krogov. Zanimivo je, da je OVP-jevski del koalicije topleje pozdravil gesto Sovjetov kot pa SPÖ, ki svari pred prehitrim zahvaljevanjem. Stališče avstrijske SPÖ je evropsko-politično skoraj nasprotno liniji zapadno-nemške socialistične stranke, ki napada Adenauerjevo politiko vključitve Zapadne Nemčije v evropski obrambni sistem in je bliže kakemu sporazumu s Sovjeti glede Vzhodne Nemčije, če bi na ta način prišlo do enotne nemške države.

Sovjetska nota glede „skrajšane“ avstrijske pogodbe: iz vseh treh prestolnic zapadnih sil je slišati negodovanje, ker da so Sovjeti s to svojo zahtevo določili le pogoj, pod katerim bi se sploh hoteli razgovarjati o avstrijski državni pogodbi. Ker pa tisti prizadeji — ki ga zelo malo puste do besede (to je Avstrija), naenkrat glasno govori in je verjetno tudi pripravljen povedati, da mu ni do „skrajšane“ pogodbe, ki je itak ostala zgolj na papirju — potem tudi trije zapadni zavezniki ne morejo reči drugega kot da so tudi oni pripravljeni to „skrajšano“ pogodbo vreči v koš. To pa seveda ne zaradi Avstrije, kjer se vsi dobro počutijo in se bodo verjetno tudi še vnaprej — pač pa radi mednarodno-političnega prestiža. Bomo pač spet doživeli seje velesil o avstrijski državni pogodbi in brali dolge članke. Če pa iz tega kaj bo? Mogoče! Kajti resnica bo le ta, da utegne kdaj Avstrija priti do državne pogodbe in do suverenosti — če bo to ugoden slučaj v političnih kupčijah velesil prinesel. Lahko bo pri teh računih odločevala tudi zemljepisna lega naše države in pa njena, za oba nasprotna si svetovna tabora nenevarna notranjepolitična struktura.

Čeprav je trenutno Avstrija v ospredju, se bo nedvomno bodoča politična struktura Evrope odločila na nemškem vprašanju. Naši čitatelji vedo, da gre pri tem za dve osnovni politično-strateški gledanji ameriške in sovjetske vlade. Ko so pred leti Sovjeti bili na tem, da bi za Češkoslovaško pla-

nili tudi v Zapadno Evropo s pomočjo komunističnih strank Italije, Francije itd., so Amerikanci pod Trumanom začeli politiko „močne roke“ in so pričeli organizirati obrambno skupnost zapadnoevropskih držav, ki so se čutile ogrožene. Treba je bilo tudi pridobiti nezaupljive Francoze in ponižane Nemce. To je napravil Schumanov načrt. Kljub velikanskim materialnim žrtvam pa ni uspelo organizirati evropske armade, kakor je bilo predvideno. Njenega obstoja pa ni mogoče zanikati. Manjka še pika na i, kar je pač le najglavnejše. To so zakonodajne skupščine sodelujočih držav, ki se morajo s sprejetjem pogodbe v vsakem oziru obvezati. — Politika Moskve zasleduje cilj to preprečiti in so tudi vsi njeni „dokazi dobre volje“ temu namenjeni. Nemcem ponujajo združitev, če se odrečejo sodelovanju pri tej vojaški zvezi. Adenauerjeva vlada pa je prevzela že dokaj obveznosti glede priključitve k evropskemu obrambnemu sistemu in je trenutno sprico ruskih vab nekoliko v zadregi, zlasti ker ima predvsem notranjepolitične težave s socialistično opozicijo. Ta bo na prihodnjih volitvah zaigrala na vsenemško karto. Iz tega položaja skuša Adenauer najti rešilno sredinsko pot s tem, da ostaja pri svojem političnem konceptu vključitve Zapadne Nemčije v evropski obrambni sistem, pač pa predlaga Rusom sklenitev nenapadalnega pakta. S tem hoče odvzeti vodo na mlin svojim notranje-političnim nasprotnikom in ostati na svoji dosedanji politični liniji. Jasnost glede vsega tega bodo pa prinesle volitve dne 6. septembra.

Po premirju na Koreji

Naloga Glavne skupščine Združenih narodov, ki se sestane 17. avgusta, bo določiti podrobnosti politične konference, ki se mora sestati v 90 dneh po podpisu premirja. Skupščina bo določila, katere dežele bodo sodelovale pri tej konferenci, kje se bo vršila in kdaj. Po sporazumu o premirju bo na dnevnem redu konference umakniti vseh tujih čet s Koreje in mirna ureditev korejskega vprašanja.

Na konferenci bo torej korejsko vprašanje glavno, čeprav bodo lahko pozneje prišla na dnevni red tudi druga vprašanja.

Položaj se bo po podpisu premirja na Koreji v glavnem zdaj razvijal sledeče:

1. Čete obeh vojnihih strank se morajo umakniti za dva kilometra. S tem bo ustvarjena štiri kilometre globoka nevtralna cona.

2. Umik mora biti izvršen v 72 urah po ustavitvi sovražnosti.

3. Vojaška komisija za premirje, ki je sestavljena iz pet zastopnikov ZN in pet komunističnih zastopnikov, bo nadzorovala izvajanje premirja in reševala pritožbe zaradi kršitve.

4. Nadzorovalna komisija, sestavljena iz švedskih, švicarskih, poljskih in češkoslo-

Jasna beseda španskega škofa

Nadškof v Valenciji v Španiji je v svojem zadnjem pastirskem pismu postavil podjetnikom jasne zahteve Cerkve tudi v pogledu skrbi za delavce. On pravi: „V Valenciji mora vsak delavec zaslužiti najmanj 50 pezet (po naše 30 šilingov) dnevno, da more vzdržati sebe in svojo družino. Podjetnik, ki tega ne plača, čeprav bi to mogel, je slab katolik in je priganjač komunistov.“

Zahteve nadškofa so predvsem:

1. Zdrava in zadostna hrana za delavca in njegovo družino.

2. Obleka in obutev za delavca in njegovo družino.

3. Človeka vredno stanovanje za delavca in družino.

4. Vzgoja in šola za otroke.

5. Preskrba za čas posebnih potreb, bolezni in starosti.

Zahtevana plača v znesku petdesetih pezet dnevno pomeni za španske razmere povišanje plače ravno za 100 odstotkov, torej podvojitev plače.

Sicer so cerkveni predstavniki v raznih okrožnicah rotili in priporočali pravico za delovnega človeka. Nadškof v Valenciji pa imenuje jasne številke, ki omogočajo na eni strani delavcu in njegovi družini znosne življenjske prilike, na drugi strani pa zahtevajo tudi obstoj podjetnikov.

... in pri nas v Avstriji

Najvažnejši dogodek minulega tedna tako za svetovno kakor tudi za avstrijsko javnost je bila gotovo novica, da se je sovjetska vlada obrnila na avstrijsko vlado, da se ona odpove skrajšani pogodbi, katero so zastopniki zapadnih velesil izdelali v domačini za avstrijsko državno pogodbo.

Okoli 260 sej se je že vršilo o tem vprašanju. Velik del državne pogodbe za Avstrijo je bil že od vseh štirih sprejet. Le sedem točk je ostalo še odprti.

Rusija je nato hotela povezati vprašanje avstrijske državne pogodbe z vprašanjem ureditve Trsta in tako pri vseh nadaljnjih posvetovanjih niso več prišli korak naprej. Tako je potem v tem vmesnem času nastal nek osnutek skrajšane pogodbe. Ta osnutek pa je Rusija dosledno odklanjala. Na novo povabilo Zapada, da bi se o nemškem in avstrijskem vprašanju zopet razgovarjali, je sedaj Rusija odgovorila z noto avstrijski vladi, da bi se ta sama odpovedala temu kratkemu osnutku. Seve odločitev avstrijske vlade same v tem vprašanju ni lahka, ker je tako v gospodarskem kakor tudi v političnem pogledu zelo navezana na Zapad.

Ob priliki otvoritve tekstilnega velesejma v Dornbirnu na Predarlškem je avstrijski zvezni kancler Raab zavzel k temu vprašanju prvič stališče. Povedal je, da Avstrija ne more voditi ne ruske in ne ameriške politike, marveč mora voditi avstrijsko politiko. Izgleda, da je kancler s temi besedami vendar hotel povedati, da hoče Avstrija hoditi nekam bolj nevtralnno zunanjepolitično pot. V tej zvezi bi tudi opozorili na vesti, ki so se v zadnjih dneh pojavile v listih, da namreč namerava avstrijski zvezni kancler Raab potovanje tako v Ameriko

vaških častnikov, bo nadzorovala gibanje čet po vsej Koreji.

5. Vojni ujetniki, ki želijo biti repatriirani, morajo biti vrnjeni v 60 dneh. Komunisti bodo vrnili 12.763 vojnihih ujetnikov, od katerih je 8.186 južnokorejskih vojakov, 3.313 ameriških, 922 britanskih, 12 francoskih, 228 turških, 15 avstralskih, 40 filipinskih, 14 kanadskih, 22 kolumbijskih, 6 južnoafriških, eden grški in eden belgijski. Poveljstvo ZN pa bo takoj repatriiralo 74.000 komunističnih ujetnikov. — Severnokorejske in kitajske ujetnike, ki se nočejo vrniti, pa bo prevzela v varstvo nevtralna komisija.

6. V 90 dneh se mora sestati politična konferenca, ki naj zagotovi za Korejo trajen mir in katere se bodo udeležili predstavniki ZN, ki še niso določeni, in predstavniki komunistov.

MEHANIZACIJA JUGOSLOVANSKEGA KMETIJSTVA

Po novih načrtih za prihodnje desetletje nameravajo v kmetijstvu v Jugoslaviji investirati 700 milijard dinarjev. Po tem načrtu naj bi dobilo kmetijstvo 40.000 traktorjev, ki bi zadostovali, da bi bilo kmetijstvo do 50 odstotkov mehanizirano.

Naprave za namakanje zemlje naj bi služile namakanju enega milijona hektarov površine. V tem načrtu je tudi gradnja kanala med Tiso in Donavo.

EVROPSKO IZSELJEVANJE

Hugh Gibson, ravnatelj mednarodnega odbora za evropsko izseljevanje je sporočil, da se je v juniju izselilo iz Evrope 7610 ljudi, v juliju pa je doseglo število izseljenec verjetno 10.000. Junija je sprejela največ izseljencev Kanada, namreč 4355. Kanada in Avstralija tekmujeta za drugo mesto kot vselitveni državi za odvisno evropsko prebivalstvo. Na prvem mestu so trajno Združene države.

SPORAZUM O AMERIŠKIH OBRAMBNIH IZDATKIH V KONGRESU

Na skupni konferenci zastopnikov senata in predstavniške zbornice so se te dni sporazumeli, da bo kongres odobril za obrambne izdatke v tekočem proračunskem letu 34.371.541.000 dolarjev. Ta znesek je za 1.400.022.000 dolarjev pod Eisenhowerjev proračunom in za 6.348.490.000 dolarjev pod Trumanovim proračunom. Poročilo konference so že predložili senatu in predstavniški zbornici v končno odobritev in nato predsedniku v podpis.

kakor tudi v Rusijo. V takem slučaju bi verjetno potem tudi posle vse zunanje politike prevzel kancler sam in bi tako nadomestil zunanjega ministra Karla Gruberja. Mogoče je v tem razpletu dogodkov jasneje vidno, zakaj jugoslovanski zunanji minister koncem junija ni prišel na Dunaj.

Sovjeti pa so šli še korak dalje. Že leta 1947 je Amerika dala Avstriji zagotovilo, da bo nosila vse stroške zasedbe v Avstriji sama. V tej zvezi je Avstrija tudi ostale zasedbene sile pozvala, da prevzamejo stroške zasedbe v svoje lastne državne proračune. Sedaj pa je tudi Rusija sledila temu vzgledu. S 1. avgustom 1953 bo torej avstrijski državni proračun razbremenjen. Če bi temu vzgledu sledili še Velika Britanija in Francija, bi tako Avstrija dobila letos v drugi obliki tako razbremenitev, da bi to pomenilo novo državno posojilo. To se pravi „Energijsko posojilo“ je dalo državi kakih 600 milijonov šilingov za gospodarske investicije in podobno vsoto pomenijo tudi stroški zasedbe.

Energijsko posojilo, ki je doseglo po doslej ugotovljenih podatkih preko 600 milijonov šilingov, že kaže svoje sadove. Velika vsota podpisanega posojila je inozemstvu dokaz zaupanja avstrijskega prebivalstva v stalnost avstrijskega gospodarstva. Zato je tudi ugodila Svetovna banka prvemu delu prošnje avstrijske vlade, naj pošlje v Avstrijo svoje strokovnjake, ki bodo proučili možnost večjega investicijskega posojila. Dne 4. avgusta sta prispela na Dunaj že dva zastopnika Svetovne banke, ki bosta študirala predvsem možnost izgraditve novih elektrarn.

Zaradi pisanja dnevnika „Kleine Zeitung“ so vložili nekateri, ki jih omenjeni list imenoma navaja v zvezi z opisovanjem dogodkov po končani svetovni vojni 1. 1945 na južnem Koroškem, proti odgovornemu uredniku lista „Kleine Zeitung“ tožbo. Prva razprava je bila dne 3. avgusta pred celovskim tiskovnim sodiščem. Pri razpravi je tožilec Janez Wutte poudaril, da je bil res pri partizanih in da je bilo tam njegovo ime Luc, oporekal pa je, da bi bil komisar pri partizanih. Tožilca je zastopal dunajski advokat dr. Mihael Stern. Odgovorni urednik lista „Kleine Zeitung“ je izjavil, da piše omenjene članke „neki specialist za južnokoroška vprašanja“, ni pa povedal njegovega imena. Razprava je bila nato preložena za osem dni, da v tem času uredništvo lista „Kleine Zeitung“ doprinese dokaz resnice. — Napovedani sta še dve razpravi in sicer prva dne 12., druga pa dne 17. avgusta.

V zvezi s tem pisanjem je priredila socialistična stranka v nedeljo, dne 2. avgusta, dvoje zborovanj v ruški občini in sicer na Rudi in v Srednji vasi. Na teh zborovanjih je govoril predvsem koroški deželni glavar Ferd. Wedenig. Ta je v svojem govoru med drugim poudaril:

„Tudi socialisti obžalujejo nedolžne žrtve onih dni meseca maja 1. 1945 ob jugoslovanski meji. Toda socialisti se spominjajo tudi vseh onih milijonov, ki so bili poginili v strahovito klanje, ki so umirali v koncentracijskih taboriščih in v množičnih grobovih kot žrtve fašizma.“

Nadalje je poudaril dež. glavar, da je treba iskati prijateljstva z vsemi narodi, z onimi, ki živijo tisoče kilometrov daleč od nas in z onimi, ki so naši sosedi. Sredstvo sporazumevanja med narodi pa je jezik. Čim več jezikov kdo govori, tem večjo veljavo ima. Tega se moramo zavedati zlasti mi ob meji in zato je pravilno, da se nemški otroci poleg materinskega nemškega jezika učijo tudi slovenščine.

Kdor priznava, da je demokrat v resnici, ta mora pokazati strpnost tudi do slovenske govorečega prebivalstva v deželi in vsako hujskanje neodgovornih more vplivati slabo na razpoloženje tega prebivalstva, ki dobiva s tem občutek manjšine, mora pa biti v resnici enakopraven del prebivalstva.“

Ob koncu je deželni glavar še izjavil: „Moja dolžnost je, da služim koroški deželi. Prepričan sem, da je za Koroško koristno mirno sožitje in sodelovanje obeh narodnosti. Le to zagotavlja vsem delo in kruh. Koroški pa koristijo tudi dobri odnosi do obeh sosedov onstran Karavank in Karnijskih Alp.“

Radi priznamo, da so izjave koroškega deželnega glavarja popolnoma pravilne in jih zato tudi pozdravljamo, kakor jih odobarva gotovo ogromna večina koroških prebivalstva, brez ozira na strankarsko opredelitev. Pač pa bi želeli, da te besede ne ostanejo samo napisane na papirju, želeli bi tudi dejanj, ki naj dokažejo iskrenost izgovorjenih besed.

V soboto zvečer je bil slovesen sprejem. Od postaje je pripeljala kočija duhovnega očeta, duhovno mater, novomašnega pridigarja in našega težko pričakovanega novomašnika. Pri velikem mlaju so ga pozdravili g. župnik, pevci, godba, čez 70 ministrantov in družic z deklaracijami. Nato je sprevod krenil v cerkev, kjer je bil blagoslov in pete litanije.

Ob priliki nove svete maše naj bi se zbrali vsi ministrantje iz Podjune na svoj letni ministrantovski shod. Pričakovali smo okoli 150 ministrantov v uniformi. A slabo vreme v nedeljo, dne 19. 7. jim je pot onemogočilo in tako se jih je zbralo samo okrog 80. Ljudje iz cele fare so za te strežnike toliko darovali in marsikateri ostanek od nove maše je padel ministrantom v skodelico, da sta farovška Roza in Korpnikova Katri iz Rožeka lahko delili in nasičevali male dečke skozi štiri dni. V soboto so priražali preko Metlove iz St. Jakoba in Škocijana, ja celo iz Sel smo jih mogli pozdraviti. V soboto so imeli svoje vaje in špalir za novomašnika pri sprejemu, enako v nedeljo, popoldne so imeli predavanje in tudi v ponedeljek dopoldne, popoldne pa odmor. V torek zjutraj so šli na Peco, v sredo zjutraj pa s prvim vlakom zopet nazaj v Škocijan, kajti jezero in kopanje jih je vlelo.

V šmihelski cerkvi

Za novo mašo je bilo obilo priprave in dela. Dekleta so cerkev krasno okinčale, kakor to pač samo dekleta šmihelske fare znajo. Toliko vencev je bilo v cerkvi. Zakaj vse to, če bo pa nova maša na prostem, tako so se nekateri spraševali in veliko, veliko razburjenja je bilo radi tega v fari. Pa vse brez potrebe. Ob lepem vremenu bi pričakovali še enkrat toliko ljudi kot tako in zato je bilo nujno potrebno, da bi bila nova maša na prostem, sicer bi s tem pretrgali staro tradicijo v Šmihelu, ker so bile dosedaj vse nove maše, čeravno jih je bilo v prejšnjih letih precej, v farni cerkvi; te svete maše so bile pa vse pri veliki gneči in strašni vročini v cerkvi. Tako nekdanji primiciant preč. g. svetnik in župnik v Selah. Tej gneči in vročini smo se hoteli izogniti. Na mlakah, kjer je bil svojčas veliki slovenski tabor pod Krekom, v tisti dolinici kot bi bila nalašč zato ustvarjena, smo postavili velik križ in velik oltar, s potrebnim podijem za pevce. Tukaj sredi gozda v sveti tišini bi bila nova maša, kakor na gori, ko je prišla k Jezusu velikanska množica ljudi, 4000 in 5000 in še več, da je naredil svoj čudež, pomnožitev kruha, tukaj pa bi bil čudež svete daritve Kristusa na križu. A žal, Bog je naše načrte prekrizal. Slabo vreme v nedeljo zjutraj nam je narekvalo hitro odločitev. Čim prej naj se podamo v cerkev, da ne bomo mokri od nog do glave. Zato smo skrajšali sprejem pri domu, se hitro uvrstili v sprevod. Dolga vrsta ministrantov v uniformi, tete, spredaj možje, nato godba, pevci, duhov-

Nova maša in ministrantski shod v Šmihelu pri Pliberku

ščina, novomašnik z asistenco, svatje ter ostali. Komaj pa smo prišli v cerkev, je začelo liti in je bilo cel dan brez prestanka. V cerkvi je novomašnika pozdravila Davidova Marica iz Šmihela kot nevesta novomašnika Cirila Turka, in mu izročila križ med zorno deklaracijo vseh ministrantov. Nato pa je povzel besedo novomašni pridigar, prečastiti gospod monsgr. dr. Jože Jagodic. Najprej je g. msgr. prebral lepo pismo, katero so pisali ob priliki te nove maše prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman svojemu duhovniku in svoji rojstni fari. „Na istem oltarju kot sem jaz pred 46 leti daroval svojo novo sveto mašo, boste danes Vi, preč. g. novomašnik, darovali svojo prvo daritev... pozdravite mi Jezusa v šmihelskem tabernaklju... Šmihelska fara je bila nekoč kot plodovitna njiva, ki je dajala obilo duhovniških poklicev. Fara, ki nima duhovniških poklicev, je bolna...“ G. novomašni pridigar nam je pokazal vzvišenost in svetost duhovniškega stanu ter nas pozval, naj radi in obilo molimo za duhovnike, da bi bila šmihelska fara zopet taka rodovitna njiva duhovniških poklicev kot nekdaj. Ob koncu pridige nam je novomašni pridigar mogel prebrati še eno veselo novico. Sveti oče, papež Pij XII., so poslali novomašniku pozdrav in blagoslov. To je bilo nekaj izvanredno novega, ker se ne spominjamo, da bi kdaj na kaki novi maši dobil novomašnik brzojav iz Rima s papeževim pozdravom ter blagoslovom. Nato je novomašnik, ko je tako sprejel blagoslov od svetega očeta, podelil nam vsem svoj novomašniški blagoslov. Začela se je sveta daritev. Ministrantje z duhovniki so skupno odgovarjali novomašniku pristopne molitve. Nato pa je zapel zbor na koru mašne pesmi, vmes pa je bilo ljudsko petje, katero so vodili s prižnice znani voditelj ljudskega petja preč. g. dr. France Cigan iz Kamena. Šentprimoški godci, ki znajo tako lepo trobentati, pa so spremljali petje s svojimi instrumenti. Firma Kumerz iz Velikovca pa je poskrbela, da so ljudje tudi zunaj cerkve in v cerkvi lažje spremljali sveto daritev. Zelo dober je bil prenos po zvočnikih in sta se petje in pridiga slišala daleč naokoli.

Pri tej novi maši so prišli na svoj račun pevci s svojim zbornim petjem, katero so zelo lepo podajali, pa tudi ljudske množice, ki ob takih slovesnih prilikah radi dajo svoji notranjčini duška in so z veseljem in navdušenostjo pele, da je kar tako donelo po cerkvi. Če slavi zbor Boga po svoji ubranosti in lepoti, potem pa ga slavi množica po svoji mogočnosti in s prisrčnostjo svoje preproste duše. Vsak pa, kdor bi napravil novo mašo ali slično slovesnost samo z zbornim petjem, greši nad množico, katero potisne v stran, ki je prišla tudi zato,

da sme aktivno sodelovati pri sveti daritvi.

Po sveti maši pa so se vrste neprestano pomikale k obhajilni mizi, da bi dobili novomašniški blagoslov.

Na željo novomašnika naj bi se zunanja slovesnost ne vršila v gostilni. Težko nam je bilo najti primerne prostora, na sklednju smo mislili kot jih je bilo že več in tudi lani v Škocijanu. Hvala Bogu pa tega nismo naredili. Kako bi pa naše servirke nosile v dežju in v nevihti po prostem jedila? Bila bi vsa poškopljena z blagoslovom od zgoraj.

Pozdravi na gostiji

Javno se zahvaljujemo g. županu Pirklu, g. ravnatelju Loserju ter okrajnemu šolskemu svetu, da so nam dali ta dan na razpolago razred, da smo mogli imeti pojedino na lepem, primernem kraju. Prostora je bilo dovolj, tako smo bili vsi skupaj in je vladalo celo popoldne kljub dežju in nevihti najboljša razpoloženje, da si boljše ne moremo predstavljati in želeli. Za kratek čas so nam v obilni meri in na zelo lep način poskrbeli naši dobri in vneti pevci pod vodstvom našega vrlega organista gospoda Mihe Sadjaka. G. msgr. dr. Jože Jagodic so občudovali lepe in krasne glasove naših pevk in pevcev, posebno solisti so jih zelo zanimali: sopran in tenor. Vmes pa je udarila godba, družice so deklamirale in zapele kako šaljivo. Nagovori so poskrbeli za potreben smeh in razvedrilo. Kot prvi so pozdravili novomašnika novomašni pridigar preč. g. msgr. dr. Jože Jagodic. Nato so pohvalili tudi pevce.

Domači dušni pastir g. župnik Picej pa so pozdravili vse svate, posebno duhovne starše v naši fari, Janeza Kaiser pd. Kajžra v Rinkolah, Janeza Sadjak, Plesna v Rinkolah, Jožefo Kraut pd. Feratovo, ki je bila svoj čas duhovna mati. Nato pa so pozdravili vse starše naših dijakov, ki se pripravljajo v malem ali velikem semenišču na duhovniški stan. Koliko morajo ti žrtvovati, predno pridejo do oltarja. Zato so imeli ti danes to čast, da so bili povabljeni na novo sveto mašo, na primicijo. Pozdravili so vse študente in nakazali, da se rane, ki jih je zadala vojska, povojni časi svetovnih vojn, celijo po obilnem duhovniškem dijaštvu. Bog daj, da bi bil tudi sad nekoč viden.

Posebno nalogo pa so imeli pozdraviti našega duhovnega očeta Janeza Rosenzopfa pd. Šimona v Breški vasi. Šimonov oče so bili v nedeljo vsi srečni in zadovoljni. Bog jim ni dal lastnega sina: „Ne hčere, ne sina po meni ne bo...“ si je že mislil, danes pa je bil Šimonov atej ves srečen. Ob njegovi strani je sedel, vitek, lep, takorekoč očarajoč novomašnik in vsi so očeta zavidali za to čast. G. župnik so mu

danes prav lepo čestitali, se zahvalili, da je hotel prevzeti to težko in tudi požrtvovalno nalogo duhovnega očeta. Na obrazu pa se je videlo duhovnemu očetu Šimonu, da je nadvse srečen. Četudi nima otrok, pa je dobil danes tako slavnega sina, da mu je vse, kar je žrtvoval, bogato poplačano.

Na levici pa mu je sedel drugi, če smemo tako reči, adoptiran sin, Lojz Žuntar, ki že leta in leta pomaga očetu Šimonu pri velikem gospodarstvu. Kar je možu umirajoča žena naročila, skrb za Lojza, to je ohranil Šimon v popolni meri in še bolj bi bila rajna žena vesela, če bi videla na svetu še drugo skrb, katero so oče prevzeli, namreč skrb za duhovnega sina. Gotovo pa je mama v večnosti bogato bila deležna tega dobrega dela svojega moža. Tako ima naš oče dva sina, upamo, da bo obeh v enaki meri vesel.

G. novomašnik Ciril Turk pa je dobil kar tri domove v fari: pri Krautu v Šmihelu, pri Šimonu in v župnišču. Posebno so pozdravili g. župnik še teto Lizo Rožman, sestro prevzvišenega škofa Gregorija, katerega so teta danes zastopali.

Milostljivi g. prošt Trabesinger so pozdravili novomašnega pridigarja, g. Kumerza in zastopnika solnograških bogoslovcev v nemškem jeziku. G. Poš in pa domači g. župnik pa sta se oba trudila, da bi navdušila požrtvovalnega in dobrega camarja g. Franceta Božiča, da bi imel novo mašo v Šmihelu oziroma v Globasnici. Kdo bo zmagal, smo radovedni? Pri najboljšem razpoloženju smo zaključili slovesnost ob 7. uri, kakor predpisano, z večernim blagoslovom.

Eno smo pač prosili vsi, da bi g. novomašnik, ki so bili tako lepo sprejeti med nami, da bi, kakor so sami rekli, niti doma ne imeli take nove maše, primicije, ostali med nami in delovali nekoč med nami. To mi vsi prisrčno želimo. „Duhovnik je iz ljudstva vzet, za ljudstvo postavljen“ in v prvi vrsti za svoje slovensko ljudstvo!

Naznanjam prebivalstvu Zgornjega Roža, da sem odprl z dnem 21. 7. 1953 pri

Seidlnu v Rožeku Breg

trgovino s kmetijskimi stroji, kolesi, šivalnimi stroji, motorji, pečmi in štedilniki, kakor tudi z železnino

MAX TRAUN

Pliberk - Bleiburg, Kumeschgasse 14
podružnica BREG, Post Rosegg.

J. S. Baar — Al. Nemec:

ZEMLJA IN LJUDJE

R o m a n

(29. nadaljevanje)

IV.

„Zoprni mi je bik v dvoru — pa to je občinska žival — ko pride vrsta na nas, ga moramo vzeti, ti pa še žrebca odgajaš,“ se je hudovala Marjanka, „prodaj ga,“ je svetovala, pregovarjala in prosila moža — toda zaman.

Cimbura ni popustil. Vzljudil je konjiča in si dejal: „Čemu ne bi mogel imeti žrebca? Zakaj ne bi mogel voziti z žrebcom? Ni mi ga treba puščati, toda imeti ga hočem in ga bom imel, ker je Divjin sin.“ In je še vse leto pustil Belčku svobodo... Ta se je v tem času naveličal družbe otrok in si poiskal konjsko. Na paši, ko so na komjskih travnikih pospravili otavo, ga je bilo od daleč videti, z belo dlako se je ločil od cele črede žrebet. Pa ne samo po dlaki, temveč tudi po postavi, razgetanju in hoji.

Poznate putinske travnike? Kako to — da ne poznate teh zelenih preprog, ravnih, v daljo potegnjenih in vedno se spreminjajočih? Zdaj so zeleni kakor zimzelen, potem pa se pokrijejo s tisoč razsejanimi cvetovi — in tedaj so pisani kakor krasen prt. Potem pokosijo seno, travniki osive in napolnijo zrak z umazanim duhom pokošenih trav in cvetic. Le na nekaterih pustijo rasti otavo, gosto kakor kožuovina. Na drugih pa pasejo ovce in govedo ter predvsem žrebete. Travniki oživijo, kakor da se je življenje iz vasi preselilo sem. Pastirji in pastirice z gosjo čredo, poganjači z mla-

do in neplodno govejo živino in žrebčarji s konji obvladajo travnike kakor svoje kraljestvo in povsod naokoli mrgoli vse polno njihovih podložnikov, živine, tega dragocene kmetovega bogastva. Otroci tišijo iz vasi sem, netijo ognje, prepevajo pesmi in si izmišljujejo igre. Ustanavljajo se tabori in stranke, sosedom se napovedo vojne, vodijo se bitke, sklepajo se premirja in za proslavo miru se vršijo obhodi in pojedine; krompir se peče v pepelu in čmrljem po mejah se pobira med. Dečki jezdi na žrebetih, postavljajo se na glave, hodijo po rokah, mečejo in lovijo palice in bijejo svinjko. Ko se bliža večer, ko se sonce skrije za Kestranj in se s Hurk in gozda Boraklina tiho in neslišno spušča mrak v doline, ki mu od ribnikov in rek Otave in Blance gredo naproti megli, zaženo pastirji raztreseno živino v krog.

„Kam pa jutri?“ se vprašajo ob ločitvi. „Na Jirovko, h kamnitemu križu — na najemniško — na sodnijske poti — na župnijske travnike — k Režabincu — na poplavljen,“ kličejo glasovi. Cimburov Hanzek pa sedi na Belčku kakor njihov kralj, mirno poslušajo predloge — končno pa odloči: „Jutri poženemo na Podkev,“ in posvetovanje je zaključeno.

Tako se vrstijo travniki. Če so danes v suhem Nešovskem ribniku, so zjutraj na Škarjah, na Postrihoči, po jutrišnjem v Konteh, drugič pa na Okroglem.

Po teh travnikih se je do tretjega leta podil Belček. Tu je postal njegov korak gotov in krepak, njegova noga prožna kakor struna, tek hiter in skok je bil dober seženj dolg... Po dveh letih je postal kralj med žrebeti, vse je pretekel, prvi je presko-

čil široko strugo, prvi je vedno šel v vodo in preplaval reko, on se je postavil z zadkom proti biku in ga bral, da je bika omamil ter je razbegle tovariše ubranil...

Tretjo zimo je prišel k Cimburovim sedlar in vzel Belčku mero za komat...

S tem je splavala zlata svoboda po vodi in žrebčku se je odprla resna šola življenja. Gospodar mu je v staji najprej dvigal noge drugo za drugo, mu tolkel s kladivom po trdih kopitih, učil ga glavo sklanjati, blazino mu je čez njo potegnil na vrat in pozneje ga je pustil ves dan z novim komatom stati in tekati naokoli, nadel mu je pohrbtnik in napel podpas, sukal mu rep in mu prijel podrepnik.

Belček se ni smel več potepati po dvorišču in po vasi, ne tekati med potjo mimo voz in okrog plugov na polju, ne gledati kobil, kako lepo enakomerno vlečejo kot vijaki. Zdaj je tudi sam moral z desno kobilo v vozu korakati. Kratkí nagrlin ga je priklepal na okovani konec ojesa, od uzde pa so držali povodci gospodarju naravnost v roke. Trenutek mu je ugajalo, da je lepo pametno šel ob modri kobili. Ponosno je stopal in se ošabno vedel. Ko pa je kje opazil sladko travo, je hotel skočiti ponjo in se z njo posladkati, toda hudo se je zmotil. Veržica ni popustila, kobila je jezno zamahnila z glavo in ga s trdo čeljustjo oplazila po občutljivem vratu, gospodar pa je povodce nategnil, da so se mu ustne grdo razklenile.

„To bi bilo lepo,“ si misli Belček, „da bi vi z mano tako ravnali, dokazal vam bom, kaj znam, pokažem vam svojo moč, da sem jaz gospod,“ in kljubovalno dvignil glavo, se oprl na prednje noge in ni storil

koraka več... A kobila ga je ošinila z očesom in kakor da ne vidi, kaj mladič uganja, vlekla naprej in že je brusilo kolo žrebčka zadaj po kolenih, tako da se je pogljal naprej, kot bi ga pičil, skočil je na stran in se ozrl. Opazil je smehljajočega se gospodarja, „kako mu z roko grozi.“

Belček se je hitro zbral in je nekaj časa spet šel v redu, v paru, kakor se spodobi, kajti gospodarja se je Belček bal in pred njegovo roko je imel strah. Gospodar vidi Belčku v srce in do pičice natanko ve, kaj Belček hoče v naslednjem trenutku storiti, k čemu se pripravlja, ali bo brcnil, ugriznil, zahrzal, ali skočil naprej, se postavil na zadnje noge, se obrnil ali pa se bo umikal ritenski. Pogleda mu na ušesa, oči, nozdrvi, zre na noge in se tako bliža k njemu... „Mene ne boš prevaral, meni se ne boš uprl,“ govori in gleda Belčku v oči tako močno, da konj pogleda ne prenese, spusti ušesa, sklone glavo, dlaka se mu naježi in po vsem telesu trepetaja, kajti ve, da gospodar takoj za tem pogledom čavne kot blisk po njem in stisne brzdo v rokah kakor s kleščami in ga podre na zemljo...

Zato se Belček boji gospodarjevih oči in rok.

Toda gospodar ni krutež. Noče, da bi se žrebček bal, hoče si pridobiti njegovo ljubezen, zato koj, ko ga konjič uboga, prijazno govori nanj in ga obsiplje s hvalo: „Tak si lep, dober konjiček, takega imam rad. Lepo v paru korakaj, mirno, drži korak, kakor se spodobi pravemu konju. Zrasel si, zato moraš biti koristen. Te ne bi bilo sram, da bi se še sedaj družil z majhnimi žrebeti in se na paši in po cestah potepal, se valjal v brezdelju?“

Foto Film

FOTO TRGOVINA

HUBERT WANDERER

CELOVEC-KLAGENFURT, DOMGASSE 4

Telefon 39-6-92

ROMANJE V RIM

Vsem tistim, ki bi se hoteli prijaviti za romanje v Rim, sporočamo sledeče: Romanje se bo vršilo od 29. avgusta do 6. septembra. Vožnja tja in nazaj bo stala 350.—šilingov. Peljali se bomo čez Gorico v Trst, v Padovo, ob Jadranskem morju do Loreta, v Assisi ter nato v Rim, kjer bomo ostali tri dni in si bomo ogledali znamenitosti mesta. Nato se odpeljemo ob obali Tirskega morja do Pise in čez Bologno nazaj proti domu. Prenočevali bomo po možnosti po samostanih, da bo prišlo romanje ceneje. Peljali se bomo z avtom. Na razpolago je samo še nekaj sedežev, zato prosimo tiste, ki se nameravajo udeležiti tega romanja, da se čimprej prijavijo. Denar za vožnjo je treba plačati v naprej najkasneje do 14. avgusta. Vsak mora imeti svoj potni list. Nadaljnje podrobnosti izveste pri upravi „Našega tednika“, ki sprejema tudi prijave.

Alfa-seperatorji, Alfa-parilniki — štedilniki in peči — Stroji za pranje — Sadne preše in sadni mlinci vseh velikosti na ročni, motorni in vodni pogon.

JOHAN LOMŠEK

ZAGORJE — ŠT. LIPŠ, P. EBERNDORF

Zahtevajte brezplačne cenike — Ugodni plačilni pogoji. — Prodajam tudi na obroke

Pozor, strela in voda!

To poletje je strela na Koroškem povzročila nenavadno veliko število požarov na poslopih. Radi tega opozarjamo na važnost srelovodov in po nekaterih krajih so postali dobri srelovodi direktna nujnost. Letos smo opazili še drugo pomanjkljivost.

Kljub razmerno izredno deževnemu vremenu je pri požarih letošnjega leta primanjkovalo vode. Celo v krajih, kjer bi lahko s majhnimi stroški pripravili potrebne vodne priprave, se to ni zgodilo, kar je velika gospodarska lahkotnost.

Zaradi tega je škoda po požarih in izguba na premoženju kljub vsej požrtvovalnosti požarnih bramb in njihovega moštva neznanjsko visoka.

Ne morete vsega pričakovati od dežele. Osebnih pobud in vaške skupnosti je treba.

Z A S M E H

KRATKE CIGARETE

Kadilec: „Vaše cigarete so zdaj vedno tako kratke, kakaj tako?“ — Trafikant: „Ja, vidite, tobačna režija pravi, zadnji konec se tako proč vrže, zato jih napravimo kar za toliko krajše.“

Nič ne zapazi

Gost: „Natakar, v juhi je že zopet dolg las, ali vaša kuharica tega ne zapazi?“ — „Mislim da ne, gospod, kajti ima jih še zelo mnogo.“

Sirarna v Velikovški mlekarni

Kaj si oglejmo na Koroškem velesejmu?

Veliko je število raznih firm, ki razstavljajo na Koroškem velesejmu, približno 400 jih je. Ako bi si obiskovalec velesejma hotel natančno ogledati razstave vseh teh podjetij, bi trajal obisk razstave gotovo nekaj dni.

Zato pa hočemo našim bralcem, ki bodo obiskali velesejem, s kratkim opisom pomagati in jim tako olajšati ogled razstave. Predvsem pa bi radi našim bralcem predstavili ona podjetja, ki jih bralci že poznajo iz „Našega tednika“, ker v njem oglašajo. Ogled razstav teh podjetij bo tudi v splošno korist obiskovalcev sejma.

Predvsem moramo omeniti podjetje **Leitgeb** iz Sinče vasi, ki je organiziralo v okviru velesejma lepo razstavo. O tem podjetju poročamo tudi še na drugem mestu današnje številke. Razstava je v gimnaziji, soba 13.

Mlekarska zveza s svojo poslovalnico v Celovcu tudi letos spet razstavlja. Na razstavi vidimo izdelke te mlekarne in moremo posamezne izdelke tudi pokusiti in se prepričati o izvrstni kakovosti izdelkov. Razstava je v Hasnerjevi šoli.

Letos je spet odlično zastopano na razstavi podjetje **Valentin Tarman** z lepo razstavo dežnih plaščev in raznih športnih oblek. Razstava je v Hasnerjevi šoli, soba 45.

Ljudska trgovska hiša Dietmar Warmuth in Co. iz Beljaka je tudi na letošnjem Koroškem velesejmu spet odlično zastopana. Zato naj ne bi nikdo zamudil ogledati si te svojevrstne razstave, kjer se bo mogel vsak prepričati o izredni zmogljivosti tega velikega domačega podjetja. Razstava je v Hasner-šoli, sobe št. 19—23.

Firma **Valentin Paternioner** iz Celovca je tudi letos zastopana na velesejmu z razstavo tehnično prvovrstnih kmetijskih strojev. Na tej razstavi si moremo ogledati od traktorja pa do vseh kmetijskih strojev in do znamenitih Hovel peči. Ogled te razstave bo koristil vsakemu kmetovalcu. Razstava te firme je v Hasner-šoli soba št. 60 in na dvorišču Trgovske akademije.

Tudi **Avstrijsko-ameriška magnezit d. d.** je s svojimi proizvodi zastopana na letošnjem velesejmu. Zlasti priporočamo vsakemu obiskovalcu pri ogledu te razstave, da si posebej ogleda nekatere proizvode tega podjetja, to so znamenite heraklitne plošče in pa proizvod radex. Razstava je v gimnaziji, soba št. 6.

Deželna zveza koroških kmetijskih združenj je priredila na letošnjem velesejmu posebno razstavo kmetijskih strojev. Tu si moremo ogledati razne pluge, kosilnice in mlatilnice ter še veliko število raznih drugih kmetijskih strojev. Ogled te razstave bo v veliko korist vsem obiskovalcem, ker si bodo mogli tu ogledati najnovejše pridobitve tehnike. Razstava je na dvorišču Trgovske akademije.

Srce se bo razveselilo vsakemu obiskovalcu, ko bo stopil v oddelek, kjer razstavlja znano celovsko podjetje **Novak harmonike**. Te se odlikujejo po svoji lepi zunanosti, še posebej pa po svojih zvokih. To domače podjetje je bilo odlikovano leta 1951 z državnim priznanjem in z zlato medaljo. Saj pa so tudi danes Novakove harmonike in akordeoni splošno priljubljen instrument ne samo v tuzemstvu, ampak tudi v zamejstvu. Zato obisk te razstave vsakomur priporočamo. Razstava je v gimnaziji, soba št. 27.

Zelo zanimiva je letos razstava koroške

deželne kmetijske zbornice. Tu moremo videti znameniti „Babybeef“ in bomo mogli tudi pokusiti odlično kakovost mesa v kratkem času spitate mlade živine. Kmetovalce še posebej opozarjamo na naš članek na 7. strani današnje številke „Našega tednika“, ker bodo nato gotovo premišljevali, kako bi tudi sami preusmerili svojo živinorejo, da bi imeli večje dohodke. Razstava je na dvorišču Trgovske akademije.

Marktl in Co. razstavlja na dvorišču Trgovske akademije zelo lepo skupino kmetijskih strojev. Na tej razstavi vidimo predvsem veliko **ELGE** elektro-peč za kruh, in **Alfa** krmoreznik 1100. Nadalje so razstavljeni **Ferguson** traktorji s stroji za gozdarstvo, kakor tudi strojne praktične grablje za ređe, izdelava tvornice **Reform**. Tu je nadalje domači mlin znamke **Hausgold**, ki je primeren za mletje in luščenje žitnih zrn. Zanimiva je tudi ureditev, s katero je mogoče spremeniti navaden voz z okovanimi kolesi v voz z gumijastimi kolesi.

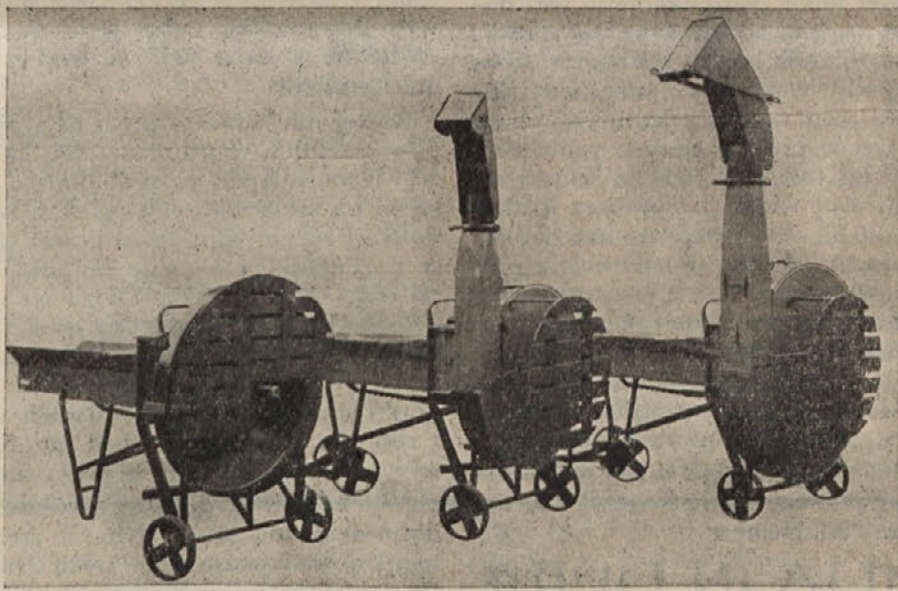
Pri nakupu na Koroškem velesejmu priporočamo, naj bi vsi upoštevali predvsem domača podjetja in naj bi pri tem upoštevali tudi priporočila v našem listu. Nasveti v našem listu naj bodo pri ogledu in nakupu vodič in svetovalec, zato želimo, naj bi vsi obiskovalci letošnjega Koroškega velesejma upoštevali našo željo, ki je:

Naši inserenti - vaši trgovci in prodajalci!

Kakor na gumnu

Kmet pride na sodnjino in mora v pred-sobi čakati. Nastavljenci mu posmehljivo pravijo, naj se vsede, čeprav v predsobi ni bilo ne stolov, ne klopi. Kmet reče: „Kam naj se pa vsedem? Tukaj je kakor na skednju, ni stolov, ne klopi, samo cepci so tukaj.“

ALFA SILOREZILNIK

Gornja slika nam predstavlja rezilnik, to je eden izmed številnih kmetijskih strojev v zalogi:

Johan Lomšek, Št. Lipš

Naročajte zato vse stroje le pri strokovnjaku v zalogi strojev

Johan LOMŠEK, Št. Lipš p. Eberndorf

Na letošnjem Koroškem velesejmu je večje število podjetij, ki razstavljajo kmetijske stroje. Vsem kmetovalcem priporočamo, da si te razstave ogledajo, da vidijo razne nove pridobitve kmetijske strojne tehnike. Predno pa se odločijo za nakup tega ali drugega stroja, moramo nujno vsem priporočati, naj si preje ogledajo še stalno razstavo kmetijskih strojev pri domačem podjetju **Johan Lomšek** v Št. Lipšu pri Žitari vasi. Ako se boste nato odločili in boste kupili potrebne kmetijske stroje pri podjetju Lomšek, bo to za vas velika prednost. Ako boste potrebovali kake nadomestne dele, ako bodo potrebna popravila, boste vse to najlažje in najbolj zanesljivo dobili pri domačem podjetju Lomšek. Zato vsem priporočamo, naj si ogledajo kmetijske stroje na Koroškem velesejmu, vendar pa naj se k nakupu odločijo šele, ko si bodo preje ogledali še stalno razstavo v Št. Lipšu. Podjetja, ki razstavljajo na Koroškem velesejmu, so v glavnem tudi koroška podjetja, vendar pa vam je Št. Lipš le bližji.

Ko si boste ogledovali razstavo strojev, ne pozabite si pri tem ogledati krmoreznikov za napravo ensilaže. Kdor je imel priliko, da si je ogledal silos, kdor je celo že sam toliko napredoval, da si je zgradil silos, ta bo vedel ceniti neprecenljive koristi te naprave. Vendar pa je silos težko napol-

Iz kronistave torbe

Že drugo leto ni imela obširna Podjuna lastnega novomašnika. Marsikatera župnija, ki je dala doslej še duhovnikov, je brez naraščaja. Zato je umestno, da se zavemo, da je dalo dobro stoletje pred nami mnogo več duhovnikov, kljub temu, da so bili pogoj za študij manj ugodni kakor so danes. Od javnih prometnih sredstev je bil pred zgraditvijo železnice v najboljšem slučaju poštni voz. Bolj v navadi pa je bil hišni voz, ki ga je oče zapregel kakor oče Rok iz Gorenjske v Vodnikovih dobi. Najbolj zanesljiva pa je bila za mladega študenta pešpot v svoje „Atene“. V mestih za gimnazijo še ni bilo zavodov, kakor n. pr. danes v Mariborsku. Dijaki so bili na stanovanju in na hrani pri družinah. Večinoma so si morali obed izprositi vsak dan kje drugod. Gotovo je pri tem imel tudi marsikateri naših dijakov s kakšno oblastno gospodinjo razne neprijetne nastope, morda podobne, kakor jih opisuje o sebi v svojih spominih naš pisatelj Jakob Alešovec pod naslovom „Kako sem se jaz likal“.

Tudi za bogoslovce še tedaj ni bilo poskrbljeno kakor danes. Staro bogoslovje je bilo takrat še skupaj za krško in lavantinsko škofijo (t. j. sedanja mariborska škofija). Tako so si morali vsled pomanjkanja prostora bogoslovci prvega in drugega letnika pomagati s stanovanjem v mestu, od koder so potem obiskovali predavanja v bogoslovju.

V škofjanski župniji sta poleg svojčasa v „Nedelji“ omenjenih duhovnikov, rojena Anton Millner in Jurij Miller. Prvi je umrl 1865 kot župnik v Št. Štefanu pri Velikovemcu, Jurij Miller pa je umrl leta 1855 kot župnik v Mohličah. Oba sta brez nagrobnega spomenika. V slučajih, kjer je pokopanih več duhovnikov in so brez nagrobnega kamna, bi bil na mestu skupen nagrobnik, kakor n. pr. na Dejškah in na Kneži. To bi bil zunanji izraz hvaležnosti do naših duhovnikov, od katerih je marsikateri vztrajal na samotnih župnijah kot zvesti dušni pastir do smrti.

JOHAN LOMŠEK

KOROŠKI

SEJEM 1953

OD 6. AVGUSTA -

16. AVGUSTA 1953

Koroškemu
sejmu o pozdrav!

V zadnjih dveh letih se je celovška razstava razvila v Koroški sejem in preko tega v avstrijski lesni sejem.

Kot župan starega trgovskega in prometnega mesta Beljaka čutim posebno srčno potrebo, da izrazim tej gospodarski ustanovi svoje čestitke k lepemu razvoju z željo, da bi Koroški sejem ne samo dobro potekel, marveč, da bi imel tudi popoln uspeh.

Župan mesta Beljaka

Jakob Seceinigg, l. v.
predsednik deželnega zbora.

Kako smo zadnja leta delali
in kaki so uspehi?

Vsak gospodar bo vsaj enkrat v letu pregledal svoje zaloge, premotril sadove svoje delo in dela vse družine. Navadno pa ima gospodar pregled vsega svojega premoženja in tako je treba samo še pravilne razdelitve, da bodo zaloge zadostovale za vse leto.

Tudi v velikem deželnem in državnem gospodarstvu je treba takih pregledov. Na eni strani so v deželi in državi deželni in državni proračun neke vrste gospodarski pregled in podlaga vsemu nadaljnjemu začrtanju gospodarskih poti.

Vsaka panoga gospodarstva pa rabi v svojem razvoju tudi novih pobud. Tako torej izpolnjujejo razstave in sejmi dvojno nalogo. Na eni strani prikazujejo gospodarsko zmogljivost, na drugi strani pa se medsebojno oplojujejo. V današnjem uvodniku pišemo o važnosti gozdarstva za vse koroške gospodarstvo in tako je tudi razumljivo, da je koroški sejem od lani naprej posvetil svojo največjo pozornost ravno lesu, industriji in vsem drugim izdelkom iz lesa. Stavbni les, pohištvo, celuloza, papir, vse to bomo v vseh mogočih izdelavih in predelavih videli v sejmskih prostorih. Les pa je tudi podlaga velikemu delu domače obrti. In ravno v domači obrti se najbolj izraža in odraža osebna iniciativa, osebna zamisel in osebno delo posameznega obrtnika. Na tem področju bodo tekmovali predvsem mizarji, ki nam poskušajo s svojimi izdelki nuditi vse udobnosti v stanovanju in tudi v pisarni. V malem prostoru — največ udobnosti, to je danes geslo, ki izoblikuje marsikateri načrt, kako praktično opremiti stanovanja. Da posvečamo pri nas stanovanjski kulturi vedno več pozornosti, je popolnoma razumljivo. V stanovanju se odigrava največji del družinskega življenja. Razdrtnost družin pa ima svoje vzroke predvsem v pomanjkanju stanovanj ali pa v neudobnih stanovanjih. Kakor zelo boleha današnja družina tudi v duševnem in duhovnem oziru, tako moramo iskati novih poti za ozdravljenje družin tudi v praktičnem reševanju stanovanjskega vprašanja. To stanovanjsko vprašanje pa ne igra vloge samo v mestu, marveč v veliki meri tudi na vasi. Družinski članom in poslom je treba dobrih stanovanjskih prilik in to bo v veliki meri ublažilo beg s podeželja. Oglejmo si to, kar nam bodo mizarji letos v tem oziru novega pokazali!

Kakor si na eni stani želimo človeku primernega stanovanja, tako hočemo času odgovarjajoče olajšave pri svojem delu. Strojni park nam bo tudi letos nudil novo in tudi staro. Staro se je medtem zopet preizkusilo in taka preizkušnja potrjuje pravilnost začete poti, novo pa je nastalo na podlagi izkušnje s starim. Vrsto poljedelskih

K drugemu Koroškemu sejmu

V drugič odpiramo vrata Koroškemu sejmu v Celovcu k mirni medsebojni gospodarski tekmi, k pregledu možnosti blagovnih izmen s sosedi in k ponosnemu pregledu našega dela po vojni. Koroški sejem ima že dolgoletno tradicijo v predhodnih razstavah in je tradicionalen izraz pridnosti koroškega ljudstva in njegovega hotelja po primernem mestu v vsem gospodarskem življenju. Uspeh skupnega stremjenja vseh slojev našega ljudstva, pa naj si živi v dolinah ob Karavankah ali v nižinah ob Dravi ali Labodi, ali ob Turah in gorskih dolinah zapadne Koroške, postaja na razstavi vsem viden in ta uspeh je tudi plačilo in spodbuda obenem. Koroški sejem ni samo izraz gospodarskega življenja, preko tega je radi zemljepisne lege naše dežele njegova naloga, da pospešuje in utrjuje tudi ideje, ki služijo povezavi narodov in je tako tudi izpoved resnične in odkrite miroljubnosti našega ljudstva.

[Signature]
koroški deželni glavar.

Kmetijska zbornica se je letos udeležila Koroškega sejma s posebno razstavo, ki naj služi podvigu potrošnje govejega mesa z uvedbo kvalitete. Pri tem gre za meso intenzivno pitane živine, ki bo prišla pod imenom „Baby Beef“ na trg.

Ker tovrstno meso zahteva samo kratko pripravo, bo odgovarjalo tudi današnji gospodinji. Gospodarski pomen leži predvsem v tem, da moremo to kvaliteto proizvajati z lastno, domačo krmo. Država si bo na ta način prihranila prav mnogo deviz, katere bi morala izdati, če hočemo priti do pečenke preko pitane svinje.

Tudi je intenzivno pitanje mlade živine za kmeta bolj donosno kakor pitanje odraslih volov.

Ta nova panoga gospodarstva in predvsem pa živinoreje pomeni ravno za živinorejske kraje nov zdrav temelj našega kmetijstva. Koroška je živinorejska dežela in ima torej na tem področju iskati novih dohodkov. Ne zapirajmo svojih oči pred zahtevami trga. Ugodimo konzumentu in njegovim željam in zahtevam in potem bo tudi konzument segal po naših produktih.

[Signature]
prezident Kmetijske zbornice.

strojev bomo zopet videli na razstavi. Današnji odnos kmeta do stroja je pač vsekar drugačen, kakor je bil pred dvajsetimi in več leti. Tedaj še vprašanje delovne sile ni igralo tako prvenstvene vloge v kmetijstvu kakor dandanes. Svoj čas je kmet najel hlapce in dekline in z njimi skupaj opravljal potrebna dela. Danes pa je kmetu le še stroj na razpolago. Svoj čas se je dogovarjal s hlapci in z deklami, danes pa se mora s trgovcem. Danes je za kmeta vprašanje, kateri stroji mu največ koristijo, katerim strojem bo gospodarsko kos. Tu pa je prav, da na sejmu vidi to, kar zmora današnja industrija v tem oziru, da si ogleda predvsem domače izdelke, ker so produkti avstrijske industrije v kvalitetnem pogledu dobri in so tudi nadomestni deli za take stroje lahko dosegljivi. Stroj pa si želi tudi gospodinja v svojem obratu. Predvsem pogrešajo tudi kmetice pomoči pri pranju. Pralni stroji, ki so danes za razumno mal denar na razpolago, bi našim kmečkim gospodinjam v marsikaterem pogledu olajšali delo. Hčerka pa si želi šivalnega stroja, ki ji bo pomagal, da se tako bolj usposobi za življenje in se vadi v tem, česar se je naučila tudi v gospodinjski šoli pri šolskih sestrah v St. Jakobu ali St. Rupertu. Tako torej koroški sejem ne bo prinesel zanimivosti le za gospodarja, marveč tudi za gospodinjo, za mladi moški in ženski naraščaj. Dajte tudi mladini prilike, da si sejem ogleda, ker je sejem važnejši od zabavnega prostora, ki bo seveda tudi letos nudil to ali drugo razveseljivo urico.

Z ozirom na nove zahteve trga je Kmetijska zbornica pripravila tudi razstavo mlade pitane živine, ki naj dovažajo trgu takozvani „Baby-Beef“ (bebibif). Le kmet, ki se more hitro prilagoditi zahtevam trga, bo kos gospodarskemu razvoju. Kmet je navezan na trg. Če ima torej to, kar trg zahteva in od njega pričakuje, bo lahko in dobro prodal in bo tako tudi gospodarsko trden. Vojni in povojni čas sta minila, to se pravi, če smo prej spravili lahko vse v denar, so danes življenjske razmere pač zopet take, da se uveljavijo samo kvaliteteno blago. Tudi v tem pogledu si bomo torej koroški sejem dobro ogledali in se tam učili.

Sejem torej izpolnjuje nalogo, da daje novih pobud. Samo ne smemo takim pobudam zapirati svojega srca in svojih oči, tudi ne svojih ušes. Pač pa nas mora na sejmskem prostoru spremljati tudi naš razum.

V tej zvezi hočemo opozoriti še na eno. V današnji sejmski prilogi našega lista boste tudi opazili, da smo mlekarjam posvetili veliko pozornost. S tem hočemo naglasiti važnost proizvodnje mleka in mlečnih izdelkov tako za kmeta kakor tudi za konzumenta. V našem delu dežele leži pač teža gospodarstva na proizvodnji mleka in s tem povezano tudi v zadrugi misli vnovčevanja mleka in mlečnih izdelkov. Mogoče se danes nismo tako daleč v tem sektorju, da se mleka ne bi mogli več znebiti, pač pa se temu položaju bližamo in tako smemo z vso gotovostjo računati s tem, da bodo le zadruge kos položaju, ki se pripravlja, da bodo le zadruge mogle odvezemati odvisno mleko in ga spraviti v tej ali drugi obliki v denar.

Iz zgodovine Koroškega sejma

Iz malega nastane veliko! Tako smemo tudi glede koroškega sejma ugotoviti. Z majhno obrtno razstavo so leta 1911. začeli. Iz te obrtne razstave se je razvila celovška razstava. Iz celovške razstave je nastala koroška razstava, iz te pa Koroški sejem, ki se letos v drugič predstavlja z nekim mednarodnim obeležjem. Sejma se ne udeležujejo samo koroške firme, marveč je zastopano tudi inozemstvo, predvsem Slovenija, Italija in tudi Nemčija.

Kdor v „Našem tedniku-Kroniki“

oglašuje, 30 držav ga čuje!

NIEMIEZ & RIEPL

VELIKOVEC

Leta 1920-21 so ustanovili firmo Niemiez in Riepl pod imenom Niemiez in Co.

Leta 1920-21 so v Velikovcu na Rieplovem zemljišču v celovškem predmestju napravili delavnico za popravilo motornih vozil in to združili s trgovino za kmetijske stroje in električne naprave. To podjetje je bilo prvo te vrste in v tem obsegu v okraju Velikovec.

Kunčič v šebnu na traktorju (dobavila fa. Niemiez & Riepl)

Za to vrsto podjetja je bila mehanizacija v kmetijstvu ter hitri razvoj motornih vozil izredne važnosti. Takoj se je pojavila potreba, da so obrat povečali in strokovno vodstvo obrata je nudilo jamstvo, da se niso pojavile večje gospodarske ovire.

Že leta 1923 je firma Niemiez in Riepl v Velikovcu na glavnem trgu odprla svojo prodajalno. Potreba po prodajalni je bila radi tega izredno velika, ker je vsako sredo v Velikovcu tržni dan in ravno radi tega so prodajni prostori na trgu nujno potrebni. Tej prodajalnici so tekom časa priključili še naprave za tankanje, prve v Velikovcu.

Delavnica v celovškem predmestju obsega dva delovna prostora, ki pa sta za izvedbo večjih del premajhna. Napraviti so morali veliko delavnico za montažo. Stara poslopja ob vhodu bi morali že pred časom podreti, vendar za to ni moglo dobiti dovoljenja. Na mestu teh starih poslopj bi morali napraviti potrebne prostore za pranje motornih vozil.

Firma Niemiez in Riepl je lastnik naprav za polnjenje akumulatorjev in za njihove poprave. Vsako baterijo za motorno vozilo ali za radio lahko damo tam v popravilo.

Že pred leti se je pojavila nujnost po skladišču za nadomestne dele. Tako so leta 1950 pripravili tak prostor in ga opreмили z visokimi regali. V posameznih predalih teh regalov so zloženi nadomestni deli za motorna vozila, za kmetijske stroje ter za šivalne stroje. Tam najdemo velike zaloge krogličnih ležajev, Semperit-odobov, svetilnih naprav za avtomobile in motorna kolesa itd.

Že od leta 1937 zastopa firma Niemiez in Riepl tudi tovarne OPEL. Najnovejši izdelek OPEL-ovih tovarn je OPEL-OLYMPIA REKORD z izvrstno cestno lego. To vozilo je predvsem zelo štedljivo v porabi bencina in je izdelek prvostopne kvalitete. Za izdelke OPEL-ovih tovarn dobimo tudi vse nadomestne dele hitro pri firmi Niemiez in Riepl, ki jih tudi strokovno vključijo.

Vse stremeljenje firme Niemiez in Riepl gre za tem, da prodaja samo najboljše domače kvalitete izdelke. Tako najdemo tam veliko skladišče obodov gumijastih koles, Avstrijsko-amerikanske Semperit A. G. Radi prvostopnih surovih morejo tudi tovarne Semperit izdelovati popolnoma enakovredna gumijasta kolesa, če jih primerjamo z inozemskimi izdelki. Cene tem avstrijskim izdelkom pa so daleč pod cenami na svetovnem trgu. V tej zvezi opozarjamo na dobro urejeno skladišče obodov in pripominjamo, da je traktorski obod z desetimi legami gotovo najboljši izdelek. Od obodov za dvo-kolesa, motorna kolesa in avtomobile do obodov za traktorje, vse dobimo pri firmi Niemiez in Riepl.

V tem skladišču dobimo tudi v zadostnem številu in raznovrstnih izdelavih baterije za motorna kolesa, za avtomobile, traktorje in radio-aparate. Tudi v tem oziru razpolaga firma Niemiez in Riepl z domačimi izdelki in sicer z BÄREN-baterijami. O kvaliteti teh baterij smo našim bralcem že marsikaj poročali in to v zvezi z obširnimi poročili o tovarni za akumulatorje dr. Leopold Jungfer. Prav Bären-baterije močno kupuje tudi inozemstvo in radi tega se ne bomo čudili, da so na domačem trgu povsod zaželenje.

Posebno pa razpolaga firma Niemiez in Riepl z nadomestnimi deli za vsa Puch in Steyr vozila traktorje in tlačne zavore na zračni pritisk.

Po drugi svetovni vojni se je tudi v Podjunju povečala v večji meri mehanizacija s pomočjo traktorjev. Cela vrsta kmetov, ki preje na to niti mislili niso, so po gospodarskih možnostih nabavili Steyr-traktorje. Tako so v zadnjem času naslednji kmetje postavili v svoje obrate take traktorje: G. Božič, pd. Pratnekar v Večni vasi, g. Kordež, pd. Kukman v Mali vasi, g. Kordež, pd. Rog v Podjunju, g. Eržen, pd. Kunčič v šebnu, g. Podgornik, pd. Ojc v Vidri vasi pri Pliberku, g. Karpf, pd. Živ v Rakolah itd.

Kaj pravijo naši kmetje

V tej zvezi navajamo mnenja in izkušnje nekaterih kmetov s Steyr-traktorji. Vse navedene traktorje so kmetje kupili pri firmi Niemiez in Riepl v Velikovcu.

G. Božič pripoveduje: Že pred leti sem imel načrt, da kupim za svojo kmetijo traktor. Dolgo sem ugibal ali naj bi bil Ferguson ali Steyr. Mislim, da sem se pravilno odločil za nabavo Steyr-traktorja. Sicer traktorja nisem dobil direktno od firme Niemiez in Riepl, marveč sem že rabljenega kupil od zidarskega mojstra Gomernika. On pa ga je dobil od firme Niemiez in Riepl. Zdi se mi, da je bistvena prednost tega nakupa v tem, da imam za eventualne poprave firmo v bližini, ki mi ta dela izvrši v svojih velikih delavnicah. Radi tega sem tudi vse dodatne naprave k traktorju kupil pri firmi Niemiez in Riepl. Pri tem nakupu mi je šla firma zelo na roko.

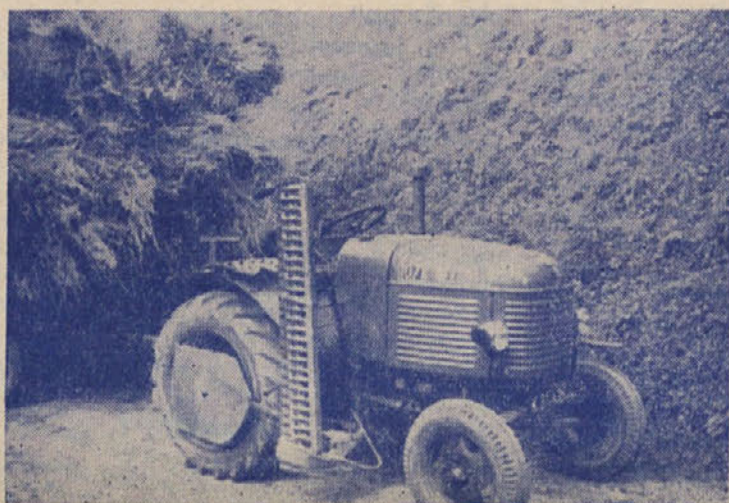
Predvsem bi omenil še, da smo letos zidali stanovanjsko hišo in pri tem delu mi je Steyr-traktor prihranil veliko dela, denarja in časa.

G. Eržen v šebnu pravi: S traktorjem, ki mi ga je dobavila firma Niemiez in Riepl, sem zelo

zadovoljen. Moja kmetija šteje med največje v šebnu in tako je seve traktor možno izrabljen. Tudi dodatne naprave imam od imenovane firme. In zdi se mi, da bo tudi pri eventualnih reparaturah firma, ki je lahko dosegljiva, prihranila mnogo časa.

G. Kordež iz Podjune pravi: Traktor sem dobil šele 29. julija 1953 in o delu stroja še ne morem govoriti. Vem pa, da so s Steyr-traktorjem kmetje iz naše okolice zelo zadovoljni. Moj brat je kupil traktor istočasno z g. Erženom in je istotako Steyr-traktorja zelo vesel. Pri firmi Niemiez in Riepl v Velikovcu sem kupil Steyr-traktor radi tega, ker je neposredna zastopnica podjetja Steyr in Daimler za poljedelske stroje. Imam tudi namen, da si dodatne naprave nabavim pri firmi Niemiez in Riepl.

Iz teh izjav gospodarjev razvidimo, da je bil nakup traktorja pravilen in da je ta korak pomenil nadaljnjo mehanizacijo kmetije in istočasno prihranil na času in delu. Kmetijstvo moremo samo na tej poti mehanizacije in racionalizacije spraviti do večje zmogljivosti.

Traktor Steyr s kosilnico (dobavila firma Niemiez & Riepl v Velikovcu)

Inozemski ali Steyr-Diesel traktor

Steyr-Diesel traktor ima že šestletno izkušnjo. Leta 1948 so po vojni prvi traktorji zapustili tovarne in od tega časa je postal uvoz inozemskih traktorjev odvisen. Vendar najdemo v Avstriji v velikem številu inozemske traktorje. Najboljše pričevalo pa je izstavljen Steyr-traktorju kmet sam, ker se je pri praktični uporabi izkazalo, da je Steyr-Diesel traktor tipa 80 nadkriljeval vse inozemske izdelke. To pa v ceni in kvaliteti.

Steyr-Diesel traktor tipa 80 s hidravličnim dvigalom in z dodatnimi napravami vzdrži vsako konkurenco. Tovarne Steyr zaposlujejo 12.000 delavcev in dnevno zapusti 50 traktorjev tovarne. Te traktorje ne uporabljamo s pridom samo doma, marveč jih tudi izvažamo in tako ti traktorji do našajo Avstriji tudi devize — tuje valute. Na drugi strani pa je v podjetju Steyr-Puch-Daimler zaposlenih 12.000 delavcev, ki imajo tam svoj kruh in svoje delo. Tako neposredno ti delavci pomagajo tudi kmetu v tem, da tudi kmet vnovči svoje produkte. Napačno bi torej bilo, če bi kmet kupoval inozemske izdelke, ker bi tako škodil državi, delavcem in s tem tudi sebi, poleg tega pa bi moral plačati tudi za stroj večje vsote denarja. Pri nakupu inozemskih traktorjev morajo delavci izgubiti svoj zaslužek in svoje delo in tako zopet povišati breme brezposelnih. Tako je torej tudi naloga kmeta, da z nakupom domačih izdelkov podpira domače delavce, ki kot konzumenti zopet kmetu pomagajo.

Kmet pa naj ne kupuje samo domačega blaga, strojev, torej v tem slučaju domače traktorje, marveč naj si dobavi te naprave tudi preko domačih firm. Firma Niemiez in Riepl že 32 let služi v velikovškem okraju domačemu kmetijstvu in ima v Velikovcu tudi izvrstne delavnice. Pri tem po-

ložaju je tudi razumljivo, da bodo kmetje v velikovškem okraju Steyr traktorje kupovali pri neposrednem zastopniku Steyr-Daimler, to je pri firmi Niemiez in Riepl v Velikovcu. Pri potrebnih reparaturah so tam strokovnjaki na mestu, ki taka dela opravljajo. Na drugi strani pa so tam dobri svetovalci pri nakupu.

Pratnekar v Večni vasi pri traktorju (dobavila fa. Niemiez & Riepl)

Tako pomeni nakup Steyr-Diesel traktorja tipa 80 velik korak v mehanizaciji kmetijstva. Velik je prihranek na delu in tudi pri tem, da odpade vzdrževanje konj v veliki meri.

Steyr-Diesel traktor pomaga tako v dolini kakor tudi v hribu in je domač izdelek.

Pravilno tankanje

Z mehanizacijo kmetijstva in nakupom traktorjev in drugih poljedelskih strojev se je tudi v tem sektorju gospodarstva pojavilo vprašanje pogonske sile in mazil. Danes imamo v velikovškem okraju že celo vrsto naprav za tankanje. Po navadi pa pozabijo, da mora naprave za tankanje voditi strokovnjak. Ta strokovnjak mora svetovati predvsem tudi kmetu, kdaj je treba menjati olje in kako olje naj uporablja. Firma Niemiez in Riepl ima v Velikovcu tako na glavnem trgu kakor tudi v Celovškem predmestju pri svojih delavnicah naprave za tankanje. Ona svetuje vsakemu kmetu, katero olje je za ta ali drugi letni čas prikladno in katero olje stroju najbolj odgovarja. Pri firmi dobimo izvrstno „Mobilol“, ki je že leta v uporabi in

katerega radi kupujejo. Odsvetujemo pa nakup cenejšega olja, ki stroju samo škoduje. Umazana mazila in izrabljena avto-olja za mazanje kmetijskih strojev niso uporabna. Za določitev, katera olja najbolj odgovarjajo, je potrebna dolgoletna izkušnja. Pri tem pa firma Niemiez in Riepl radevolje svetuje in pomaga. Glavna zahteva pa, katero moramo staviti pri vsakem mazilu, je ta, da je mazilo brez kisline, brez asfalta in brez vode.

Pri tankanju je torej tudi treba velike previdnosti. Tankajte pri strokovnjaku in ta je v velikovškem okraju Niemiez in Riepl, tako na glavnem trgu kakor tudi pri svojih delavnicah v Velikovcu. Uporabljajte „Mobilol“, kot standard olje, katero uporabljajo tudi vsi avtomobilisti.

ZAKAJ HARDY-KNORR Tlačne zavore NA ZRAČNI PRITISK?

Firma Niemiez in Riepl v Velikovcu je tudi zastopnica podjetja Hardy-Knorr za tlačne zavore na zračni pritisk. Te naprave so posebno potrebne pri prikolicah. Zavora Hardy-Knorr poveča predvsem varnost in je radi tega pri težkih voznjah posebna nujnost. Pri transportu lesa bi morala prikolica vedno imeti Hardy-Knorr zavoro. Firma Niemiez in Riepl je v zadnjih letih na splošno zadovoljstvo montirala že celo vrsto takih Hardy-Knorr zavore. Ta firma ima tudi lastne preizkusne naprave in tudi strokovnjake za montiranje takih zavore.

Firma Niemiez in Riepl v Velikovcu pa ne dobavlja samo traktorje, marveč tudi vse druge kmetijske stroje. Ta firma je direktno povezana s tovarnami za kmetijske stroje in prodaja samo po ceniku. Tako je povezana s Steyr-Daimler-Puch A. G., z Alfa, Sack in Co., Vogel in Noot, Jenbacher Werke, Epple-Buxbaum, z združenimi strojnimi tovarnami, Hofherr in Schrantz AEG elektromotorji in mnogimi drugimi. S to direktno povezavo s producenti more firma Niemiez in Riepl ugoditi vsaki želji kmeta.

Razen tega moramo omeniti, da na drugi strani razpolaga firma Niemiez in Riepl s potrebnimi delavnicami za izvedbo vsakega popravila in nadomestitve posameznih delov. Tako torej kmet tudi v tem pogledu ni navezan na tuje firme in da lahko svoje stroje svojemu trgovcu neposredno v popravilo.

Ob tržnih dneh pa lahko vsak dobi o teh strojih v prodajnih prostorih na glavnem trgu v Velikovcu vpogled v velike zaloge, s katerimi firma Niemiez in Riepl razpolaga. Kakor pač to letni čas zahteva, vidimo tam najrazličnejše stroje: Sejalnice, kosilnice, pluge in brane, mlatilnice, rezalnice za krmo, kolesa in motorna kolesa ter Steyr-traktorje. V izložbah pa vidi človek nadomestne dele za vse kmetijske stroje in motorizirana vozila. Vidi pa tudi motorje in šivalne stroje najnovejših konstrukcij. V ozadju izložbe pa vidimo sedaj športni model motornega kolesa tipa Puch.

Firma Niemiez in Riepl dobavi motorna kolesa vseh tipov Puch in tudi „Motorroller“. Na žalost pa je dobava rollerjev še omejena, povpraševanje pa zelo veliko. Firma Niemiez in Riepl pa gre kmetom tudi pri nakupu motornih koles zelo na roko.

Enako najdemo v prodajalnici na glavnem trgu v Velikovcu tudi kolesa vseh vrst in raznih barv tvornic Steyr-Daimler-Puch AG. Tako more firma Niemiez in Riepl tudi v tem pogledu zadovoljiti vsako željo. Tudi nakup takozvanega „Fuxomobila“ je vsak čas mogoč.

Ob priliki koroškega sejma 1953 bodo imeli kmetje zopet priliko, da si ogledajo vrsto strojev na sejmu. Deloma bodo sejem obiskali že z namenom, da stroje kupijo. Ni naša naloga, da jim odsvetujemo. Vendar si dovoljujemo kmete opozoriti tudi na dejstvo, da imajo tako priliko vsak dan v prodajnih prostorih in delavnicah pri firmi Niemiez in Riepl v Velikovcu. Poleg tega pa imajo tam še to možnost, da bodo eventualna popravila strokovnjaki brezplačno izvedli. Mi dobro vemo, da kmet ne sme samo kupiti, mi dobro vemo, da se hoče kmet tudi posvetovati in da hoče vedeti, kje in pri kom kupi. Nakup je zadeva medsebojnega zaupanja.

Pridne roke in bistrske glave so pri vodstvu obrata zaposlene. G. Niemiez sam vodi delavnico, njegova gospa je v trgovini in pri napravah za tankanje. Mladi G. Niemiez, ki je znan v krogih motornih športnikov, pa si je tudi v strokovnih šolah pridobil potrebne znanja. G. Riepl sam pa vodi finančni del podjetja. Saj ni lahko za vseh 16 nastavljenec tedensko ali mesečno pripraviti pravočasno plače in izpolnjevati vse druge finančne obveznosti.

V obratu so predvsem zaposleni možje, ki so že dolga leta povezani s podjetjem in njihove želje tudi firma sama rada izpolnjuje. Posebej bi še ome-

nili vzajemnost med lastniki samimi in vseh trgovskih pogledih. Če se človek hoče vživeti v mnogovrstnost tega podjetja, ki že trideset let predstavlja tesno sodelovanje dveh družin, tako se mu zdi, da je podlaga temu sodelovanju predvsem obojestransko upoštevanje opravljenega dela in skupne skrbi. Firma Niemiez in Riepl v Velikovcu se trudi, da bi zadovoljila potrebe podjunskih kmetov in kmetje imajo do nje zaupanje.

KMETIJSKA ZBORNICA NA KOROŠKEM SEJMU

Dr. Gerhard Rupp

Pitanje mlade živine

Pridelavanje „Baby-Beef“-a.

Kdor je doživel zadnji tržni dan na dunajskem tržišču St. Marx, kjer je bilo 10.746 svinj in le 1419 goved, ta je moral misliti, da govedo v preskrbi velemest z mesom sploh ne igra več bistvene vloge. Pri tem pa vemo vsi, da je igralo govedo v predvojnem času v preskrbi z mesom odločilno vlogo. Poraba govejega mesa je padla v razmerju s časom okoli 1930. leta za polovico.

Za vsakega gospodarstvenika se pri tem pojavi vprašanje, zakaj ta razvoj? Pred vojno je še igralo goveje meso, predvsem še meso pitanih volov, v mesni preskrbi tudi delavskih krogov v mestu pretežno važno vlogo. Danes je položaj pa v mestih tak, da med tednom pride le redko ali nikoli meso na mizo. Ob nedeljah pa si potrošniki želijo pečenko, to je eden izmed vzrokov, zakaj je potrošnja govejega mesa padla.

So pa še drugi vzroki. Gospodinja v mestu računa danes tudi s časom ali pa mora s tem računati. Večinoma je gospodinja v mestu danes poklicno zaposlena in mora dobro razlikovati med jedili, ki potrebujejo za pripravo 45 minut ali pa dve ali celo tri ure. Ta velika časovna razlika pa se pojavi pri uporabi svinjskega ali govejega mesa. Pri tem seve igra tudi poraba kuriva veliko vlogo. Tudi pri tem je treba štediti. Pri pripravljanju pečenko potroši gospodinja pač mnogo manj kuriva kakor pri kuhanju mesa od starega goveda.

Ker mora danes kmet, če sploh hoče gospodarsko obstati, do gotove mere igrati tudi trgovca, se mora ozirati ravno na te pojave potrošnikov. V zadnjih tednih smo mogli točno zasledovati, da je tudi pri svinjah najmanjši presežek v dovozu na trg pomenil takojšnji padec cen. Mi moramo z zmogljivostjo trga tako dolgo resno računati, dokler je kupna moč potrošnikov in sicer njihove mase tako slaba.

Danes stojimo pred vprašanjem: Ali naj alpski kmetje gledajo, kako trg vedno bolj osvaja prašič na škodo našega goveda. Ali pa naj gremo pot, da bomo z našim govedom poleg mleka tudi z mesom držali na trgu in tako držali tudi svoje kmetije. Na govedo smo mi alpski kmetje navezani. To pozicijo držati s pitanjem volov, bi bilo abotno. Mi moramo pri govedu producirati meso, ki je sposobno za pečenje, kakor je to pri telečjem mesu in tudi pri svinjskem. Mednarodno imenujemo tako meso „Baby-Beef“ izgovori — bebi-bif — to pomeni dobesedno meso mladega goveda. So to mladi biki in telice, katere v starosti 12 do 16 mesecev tehtajo od 350 do 600 kg. Če torej go-

vorimo o bebi-bif, tedaj menimo meso mladih pitanih goved.

To pitanje mlade živine lahko takoj pričnemo, ko smo tele odstavili. Taka teleta lahko damo na pašo ali pa jih pitamo doma. Način sam bo zavisel od pogojev, ki so dani na določni kmetiji.

Nekateri gospodarji so zagovarjali mnenje, da je tako pitanje možno samo pri gotovih živinskih pasmah. Z raznimi poizkusi pa so tudi pri nas dognali, da sadovi tega pitanja tudi pri domači živini ne zaostajajo za ameriški rezultati.

Tako so na Salzburškem ugotovili za pincgavske bike, da je pri enakem pitanju bila dosežena z desetimi meseci teža 400 kg, pri 11. mesecih 500 kg, pri 12. mesecih 540 kg, pri 16. mesecih pa 700 kg. Pri telicah je znašala odgovarjajoča teža za 10 odst. manj.

Od rojstva živali do dosežene teže 500 kg je dobila žival 550 litrov polnega mleka, 900 litrov posnetega mleka, 400 kg dodatnih krmil, 1000 kg sena in 300 kg pese. Seno so deloma nadomestili z zeleno krmo ali s silažo. Ker so tako pitana goveda dosegla na trgu ceno od 8.50 do 9.50 šilingov, se je izkazalo tako pitanje za rentabilno. Take poizkuse so izvedli na Solnograškem.

Seve te solnograške rezultate ne moremo v polni meri prenesti na koroške razmere. Če pa bomo teletu nudili podobno množino mleka in že v drugem tednu poskusili z dobrim senom in dodatnimi krmili, bomo tudi pri nas dosegli s 5 meseci težo okoli 180 kg.

Med pitanjem bomo dodatna krmila zvišali od 1.5 kg na 2.5 kg proti koncu pitanja. Ta dodatna krmila so predvsem oljnat tropine do 20 odst. in 80 odst. pa ječmenov, koruzen in ovsen zdrob. Seve tudi apno in sol ne smeta manjkati. Pozimi pokladamo 3 do 4 kg lucerne ali detelje, koruzno silažo, kolikor je požre in v drugi polovici pitanja 2 do 6 kg krompirja in pese. Kmetje, ki nimajo silaže, bodo to nadomestili s peso, repo in krompirjem.

Če pa pitamo poleti, bomo pri istih dodatnih krmilih in dveh kilogramih sena živino ali pasli ali pa krmili z zeleno krmo. Važno pri vsem tem je, da v najkrajšem času dosežemo zaželeno težo, da živinče ohrani kvaliteto teleta.

Bebi-bif bo ona vrsta mesa, ki bo govedu zopet priborila trg. Seve bo trajalo nekaj časa, da bomo mogli spraviti to vrsto mesa ali goved na trg. Tudi naše gospodinjice se bodo morale šele učiti, da je poleg svinjske in telečje pečenko tudi še bebi-bif,

KOROŠKI SEJEM 1953

Kmetje
Mesarji
Gospodinjice

Novi brezpečenka je tukaj!

INFORMACIJE
in poskusne jedi

NA RAZSTAVNEM PROSTORU
„KMETIJSKE ZBORNICE“

NA DVORIŠČU TRGOVSKE AKADEMIJE

KOROŠKI VELESEJEM 1953 - CELOVEC
STOJNICA V „GYMNASIUMZELT“

KÄRNTNERISCHE EISEN- u. STAHLWERKS-A.G.
BOROVLE - FERLACH
IZVOZNI ODDELEK WIEN I. - FRIEDRICHSTRASSE 4

VLEČENA ŽICA, ŽIČNIKI VSEH VRST
IZDELKI IZ ŽICE

PRECIZIJSKO ORODJE
REZILA ZA VIJAKE
REZKAČI V NORMALNI IN POSEBNI IZDELAVI
PREBIJALA, REZI IN MODELI ZA STISKANJE

Kärnt. Landes-Brandschaden-Versicherungsanstalt
(Koroška deželna zavarovalnica za škodo po ognju)
Celovec - Klagenfurt, Alter Platz 30
Brzjavni: Kälbrand Ustan. 1899 po koroškem deželnem zboru Tel.: 18-46, 18-47

Deželna zveza kmetijskih zadrug na Koroškem
r. zadruga z o. z.

STROJNI ODDELEK

Celovec-Klagenfurt, Schlachthofstr. 17. Tel. 31-20 in 31-21 in vse kmetijske blagovne zadruge

Za časa koroškega sejma od 6. do 16. avgusta 1953 bomo na dvorišču Trgovske akademije v Celovcu, Kumpfgasse imeli

POSEBNO RAZSTAVO POLJEDELSKIH STROJEV

Na razstavi boste videli avstrijski kombiniran stroj za košnjo in mlačvo „Aquila 1250 R“ s stiskalnico za slamo firme Epple-Buxbaum-Werke A. G.

Razstava za različne poljedelske stroje bo odprta istočasno v novih prostorih v Schlachthofstr. 17. Kot uradno zastopstvo za prodajo in oskrbo Steyr-tractorjev se priporočamo pri nakupu novih traktorjev

Za popravilo traktorjev priporočamo svoje dobro opremljene delavnice s strokovnim osebjem in opozarjamo na svojo bogato zalogo nadomestnih delov.

ZGORNJE KOROŠKA MLEKARNA V BELJAKU

ZADRUGA Z.O.Z.

Ko so se leta 1926 pojavile po prvi svetovni vojni prve težave pri vnovčevanju mleka, so se kmetje iz okrajev Beljak, Trg-Feldkirchen in Šmohor združili v kmetijski zadrugi. Nastala je mlekarska zadruga z omejeno zavezo. Ta zadruga si je nadela nalogo, da zagotovi kmetom imenovanih okrajev odkup mleka.

Iz najmanjših početkov je nastalo v Beljaku poslopje za obrat zadruga, ki more danes dnevno predelati 40.000 litrov mleka. Poleg tega centralnega obrata sta nastali v Trgu in Šmohorju podružnici, da tako zadruga lažje ustreza krajevnim potrebam.

Zgornje koroška mlekarska zadruga šteje danes 3000 članov. V tej zvezi opozarjamo kmete prav posebno v okrajih Beljak-okolica in Šmohor, da naj se včlanijo v mlekarsko zadrugo. Cene mesni živini so močno padle in je tako kmet vedno bolj in bolj prisiljen, da obrača vso svojo pozornost na

mlekarstvo. Tako seve tudi dovoz mleka v mlekarne vedno bolj narašča. Kljub vsemu pa Zgornje koroška mlekarska zadruga nima do sedaj nobenih težav pri prodaji mleka in mlečnih izdelkov. Če pa bi se v tem oziru pojavile težave, mlekarska zadruga mleka ne bo več mogla odjemati od nečlanov, ki bodo ravno za ta slučaj hudo prizadeti. Naloga tega članka je, da kmete na te okoliščine posebno opozorimo in jih vabimo, da pristopijo pravočasno k zadrugi.

Beljaška mlekarna razpolaga z modernimi stroji in tehničnimi napravami, ki omogočajo absolutno higiensko ravnanje z mlekom in mlečnimi izdelki. Hladilne naprave in hladilna skladišča varujejo mleko in maslo pred vsako škodo.

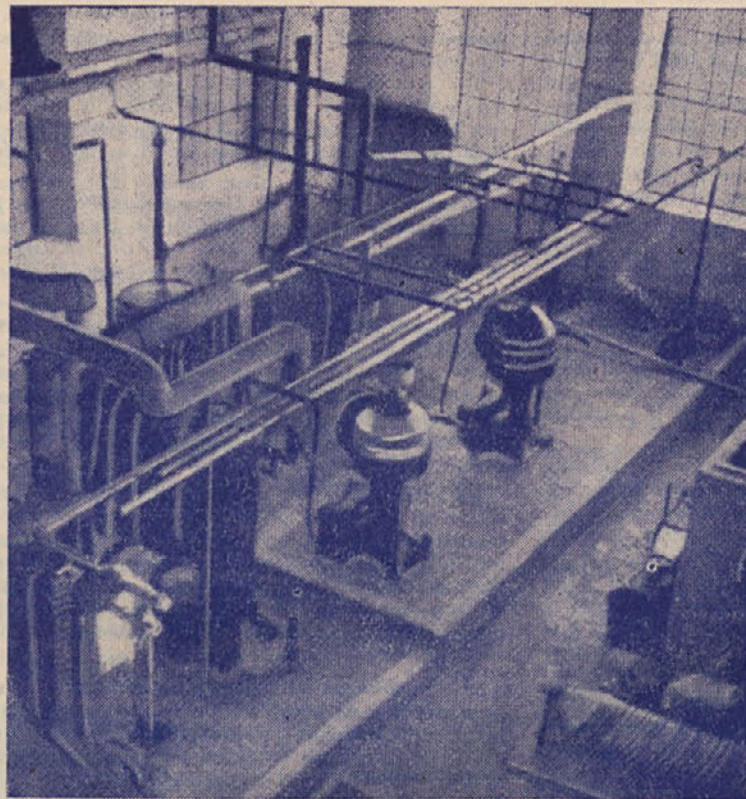
Sirarna je tako urejena, da lahko dnevno predela 12.000 kg mleka.

Da se omogoči redno zbiranje in dovažanje mleka, ima mlekarska zadruga v vseh treh okrajih 150 zbirališč, kjer oddajajo kmetje svoje mleko.

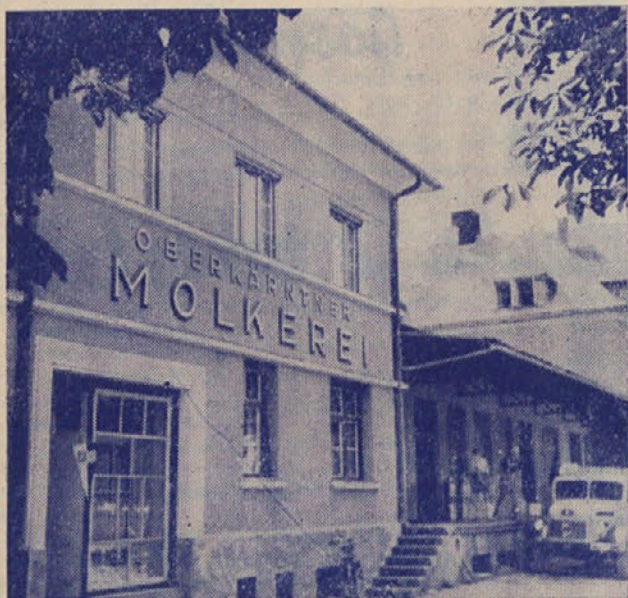
Redni program mlekarske zadruga v Beljaku je izdelava pasteriziranega mleka, sladke in kisle smetane, izdelava najkrajšega svežega masla ter sira. Pred letom 1938 je beljaška mlekarna izvažala velike množine sira v tedanje Nemčijo in tudi v Anglijo. Izvoz pa bo v slučaju večje produkcije mleka zopet važno vprašanje.

Načelnik mlekarske zadruga v Beljaku je sedaj g. ekonomski svetnik Winkler iz Kammering-a pri Paternonu. Zadrugo pa vodi g. direktor dr. Paula. V zadnjih letih so zadrugo močno preuredili in zadruga zaposluje sedaj nad 50 nastavljenecv in delavcev. V Beljaku samem ima mlekarna 36 prodajalnic.

Danes si kmetijstva brez mlekarne niti predstavljati ne moremo več. Spominjamo pa se še vsi, kako so kmetje težko spravili mleko v denar. Okolica mesta je prinašala mleko dnevno svojim odjemalcem v mesto.

Naprave za pasteriziranje mleka v Zgornje koroški mlekarni v Beljaku

Obrat Zgornje koroške mlekarne v Beljaku

Oddaljenejši kmetje pa so mleko predelovali v maslo boljše ali slabše kakovosti in ga tedensko nosili na trg bližnjega mesta. Tako se je zgodilo v Beljaku, podobno v Celovcu in drugod. Pri današnjem pomanjkanju delovnih moči v kmetijstvu bi bil ta način vnovčevanja mleka nemogoč.

Na podlagi naših podatkov v pogledu prodajalnic mleka v Beljaku razvidimo pomen Zgornje koroške mlekarne za Beljak. Poleg tega pa zaposluje mlekarna nad 50 delavcev in nastavljenecv, ki si služijo tam svoj kruh. Tako je Zgornje koroška mlekarna za Beljak in okolico precejšnje gospodarsko podjetje.

Stremljenje Zgornje koroške mlekarne gre za tem,

da zagotovi producentom odkup mleka in posreduje konzumentom prvovrstno blago tako v mleku kakor v mlečnih produktih. S tem svojim delom povezuje mlekarna podeželje z mestom.

Že danes je Zgornje koroška mlekarska zadruga z o. z. v Beljaku za vse tri okraje važen gospodarski činitelj in gotovo bo v bodočnosti pomen zadruga še naraščal, ker bo le zadruga mogla v času gospodarske krize res pomagati kmetom.

V času pomanjkanja kmetijskih pridelkov je ta lahko prodati, saj pridejo kupci v takih časih tudi sami na kmetov dom. Danes pa je že treba kupce iskati. Te pa težko najde in išče posameznik, te more dobiti le organizacija, to pa je za vnovčevanje mleka mlekarska zadruga.

VELIKOVŠKA

r. zadruga z.o.z. MLEKARNA

Velikovško mlekarno so ustanovili leta 1940. Velik okoliš je sam po sebi že ustvarjal potrebo po centralni mlekarni.

V velikovškem okolišu je 10.400 krav. Sedemdeset odstotkov vsega mlečnega donosa oddajajo v mlekarno. Vsekakor pa je še 3000 krav, ki so v krajih, ki do danes še niso zajeti, da torej oddaja mleka ni možna. To so predvsem kraji okoli Djekš in okoli Železne Kaple. Dnevna produkcija mleka znaša povprečno 13.000 litrov od približno 7.000 krav. Nad 2.400 kmetij oddaja mleko velikovski mlekarni.

Velikovška mlekarna je v nasprotju z Zgornje koroško in Spodnje koroško mlekarno izrazito podeželska mlekarna, to se pravi, da mleko predvsem predeluje. Neposredna prodaja svežega mleka dosega komaj osem odstotkov, znaša torej v celoti ko-

maj 1.000 litrov dnevno. Vse ostalo mleko morajo predelati v maslo in sir.

Zaradi prevelike proizvodnje sira se kmetom priporoča, da vzamejo vsaj del posnetega mleka nazaj. To na splošno kmetje tudi radi storijo, ker potrebujejo posneto mleko za pisanje svinj. Velikovška mlekarna razpolaga s tehničnimi napravami, da bi lahko predelala dnevno 2.400 litrov mleka v sir. Sicer bi bila možnost dana, da bi predelali v sir še večje množine mleka, vendar manjkajo potrebna skladišča. Radi tega se je odbor mlekarne odločil, da podere del starega poslopja, ki ga je šele sedaj kupil, in pri tej priliki bodo napravljeni tudi vsi potrebni prostori. Dela so sedaj v polnem teku. Torej bo velikovška mlekarna tudi produkcijo sira v doglednem času povečala.

Predelava mleka v maslo pa je v velikovski mlekarni neomejena. Brez vseh težav bi dnevno lahko

Mlečni kiosk Velikovške mlekarne ob Klopinskem jezeru.

Ta kiosk predstavlja enega prvih te vrste, kakor bi jih morali pri nas imeti v vseh letoviških krajih, pa tudi ob važnejših prometnih središčih. V takih malih prodajalnicah mleka bi dobili potniki, pa tudi delavci, uslužbenci in tudi otroci, ki se vozijo v šolo, tečno in zdravo pijačo. Ko so pred pol letom ustanovili na Bavarskem v Nemčiji podobne prodajalnice mleka, se je povečala potrošnja mleka in mlečnih izdelkov v dotičnih okoliših vsaj za sto odstotkov. Te prodajalnice bi bile zato tudi pri nas velikega pomena pri predvidevanem povečanju proizvodnje mleka in mlečnih izdelkov in bi bile zato v veliko korist ne samo potrošnikom, marveč tudi kmetom samim.

predelali 20.000 litrov mleka v maslo. Pinja za maslo ima vsebinsko 4.000 litrov. V enem samem procesu je mogoče predelati in obdelati 1.600 litrov smetane. Tudi na tem polju je po končani dograditvi novih prostorov pričakovati povišanje zmogljivosti.

Načelnik velikovške mlekarne je viš. vladni svetnik g. inž. Maierhofer, ki je vladni tudi že pri ustanovitvi udeležen. Razvoj mlekarne kaže, da je pot pravilna.

Vodstvo obrata pa je v rokah g. Gottfrieda Steinwender-ja, ki vodi tudi kmetijsko zadrugo in zadrugo žganjarno v Velikovu. Gospod Steinwender vodi imenovane gospodarske ustanove že od leta 1942 in je tekom teh 11 let za razvoj teh strok kmetijstva uspešno deloval.

Za povečanje potrošnje mleka je odbor velikovške mlekarne sklenil, da postavi ob Klopinskem jezeru prodajalno za mleko. To prodajalno so medtem že odprli in prinašamo v današnji številki tudi sliko prodajalne. Ta prodajalna oddaja sedaj dnevno 300 litrov mleka in se je za njo trudil posebno predsednik nadzornega odbora g. Miha Kačnik, p. d. Joger v škocijanu. On je kot odbornik škocijanske občine in kot načelnik nadzornega odbora imel vso skrb, da se prodajalna ob Klopinskem jezeru hitro uresniči.

G. Kačnika smo še posebej vprašali, kake namene ta prodajalna zasleduje. G. Kačnik je pri tem naglasil, da se s prodajalno ob jezeru potrošnja mleka predvsem od strani letoviščarjev poveča, in da so tudi gostilničarji prisiljeni, da imajo za svoje goste mleko na razpolago. Poleg mleka ljudje tam radi kupujejo tudi sir, skuto in druge izdelke.

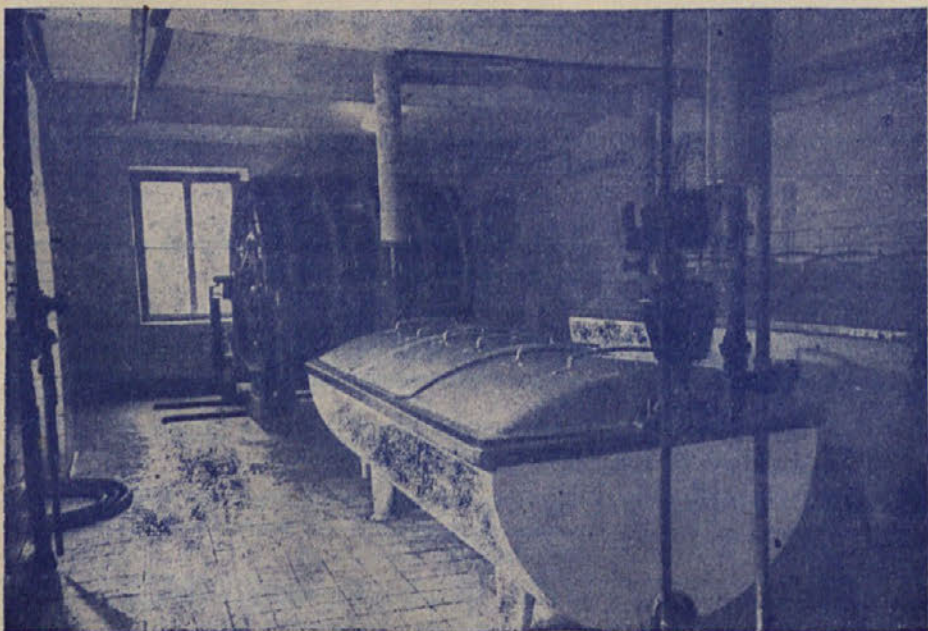
Tudi domačini se deloma poslužujejo te prodajalne. G. Kačnik je pri tem razgovoru tudi odločno zastopal mnenje, da pridelava svežega masla v lastni reži ni rentabilna, marveč je gospodarsko gledano bolj koristno, mleko oddati in kot oddajalec mleka kupiti v mlekarni maslo po znižani ceni.

Oddaja mleka je za kmetu gospodarsko nujnost, ker mora danes računati z izkupičkom iz mleka in to se bo izkazalo še bolj nujno, ko bo produkcija mleka tako narasla, da se ga ne bomo mogli znebiti in ga sveč tudi mlekarna ne bo mogla jemati, če ga ji sedaj ne damo.

G. Kačnik je opozoril na možnost, da bi vključili v mlekarno tudi tiste kmete, ki radi svoje neugodne lege danes mleka še ne oddajajo. Pri tem je omenil št. Vid v Podjuni kot en primer. Potrebno pa je, da bi kmetje napovedali množino mleka, katero bodo mogli tekom leta oddati in na podlagi tega seznama bi se mlekarna potrudila, da odvzema kmetom mleko.

Take podatke bi morali kmetje zbirati v okviru posameznih vasi in jih javiti mlekarni v Velikovu. Rešitev tega vprašanja pač ne bo drugače možna, kakor da vzame na vsaki vasi to delo kak kmet v roke in izvede popisovanje množine mleka, s katerim bi mogla mlekarna računati. Seve se pri tem razume, da to ne velja le za št. Vid v Podjuni, marveč tudi za druge prizadete kraje. Tako gospodarsko sodelovanje je izraz zdrave skupnosti.

Imenovane tri gospodarske ustanove so tudi v svojem delu tesno medsebojno povezane, ker je tudi vodstvo v istih rokah. Želeti bi bilo, da bi gospodarske ustanove v podvig vsega kmetijstva svoje delo uspešno nadaljevale.

Maslarina z zorilcem smetane in s pinjo

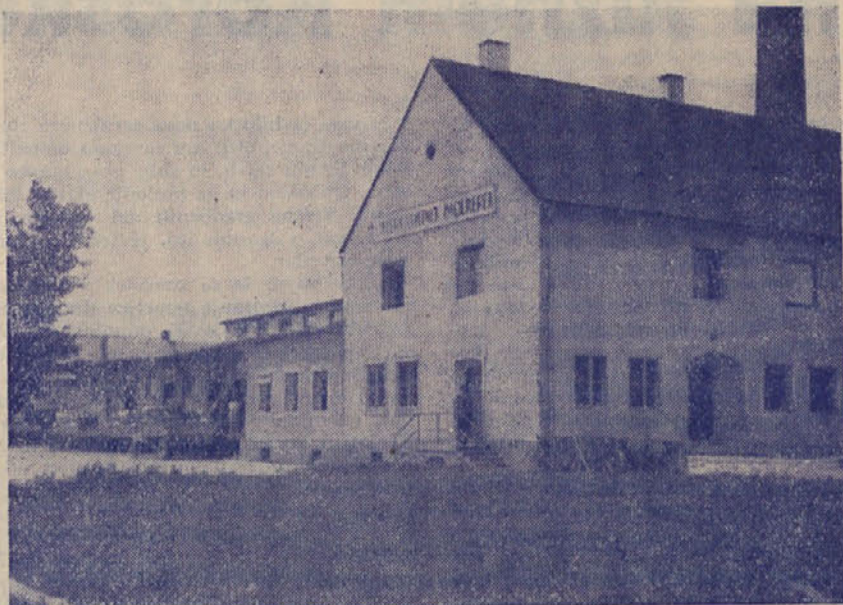
SPODNJE KOROŠKA MLEKARNA V CELOVCU

R. ZADRUGA Z O. ZAVEZO

Zadrugo so ustanovili začetkom leta 1928 kot zasebno mlekarno pod imenom „Osterwitz“. Takratni njen lastnik je bil današnji poslovodja inž. Oskar Rainer. Načelnik novoustanovljene zadruge je bil pred kratkim umrli ekonomski svetnik Herman Gruber starejši, ki je načeljeval podjetju prvih deset let, dokler se ni moral v marcu leta 1938 s celotnim dotedanjim vodstvom umakniti novoustanovljeni upravi s komisarjem na čelu.

Novo zadrugo podjetje si je takrat pridobilo v trgovanju že velik del celovškega trga, kjer so do tedaj prevladovali tri mlekarne. To je dokaz, da je bila mlekarina zdravo trgovsko podjetje, ki je dobilo v letu 1937 skupno že 7.2 milijona litrov mleka. Imelo je nadalje deset podružnic v Celovcu, več pa tudi na podeželju in pa podružnico s 3000 litrov dnevne potrošnje mleka v Št. Vidu ob Glini ter drugo z dnevno količino potrošnje 4000 litrov mleka na Dunaju. Po vojni je ostal zadrugi od vsega omenjenega premoženja samo še osrednji obrat, ki pa je bil do 65 odst. uničen zaradi bombardiranja. Tudi podružnice na podeželju so samo deloma poslovale. Vseh deset poslovalnic v Celovcu, kakor tudi podružnice v Št. Vidu in na Dunaju, je prenehalo s poslovanjem. Razen tega je zelo narasla vsota dolgov. Aprila leta 1946 je prevzel načelnstvo zadruge Kristijan Adlassnig.

Skupnemu napornemu delu funkcionarjev odbora zadruge in vestnosti nameščencev ter delavcev se je posrečilo podjetje iz lastne moči spet obnoviti in plačati dolge. Danes ima zadruga spet dvajset lastnih poslovalnic v Celovcu, medtem ko leta 1945 ni bilo v celem mestu niti ene same poslovalnice. V mesecu juliju letos je dobila mlekar-

Pogled na Spodnje koroško mlekarno.
(Slika v sredi zgoraj)

Stirje mlečni tanki, vsak po 10.000 litrov.
(Slika na levi)

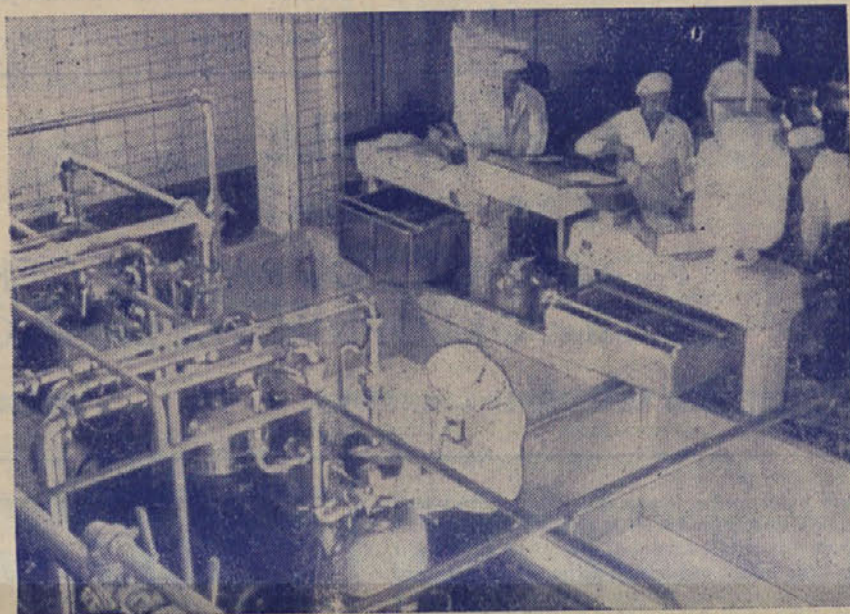
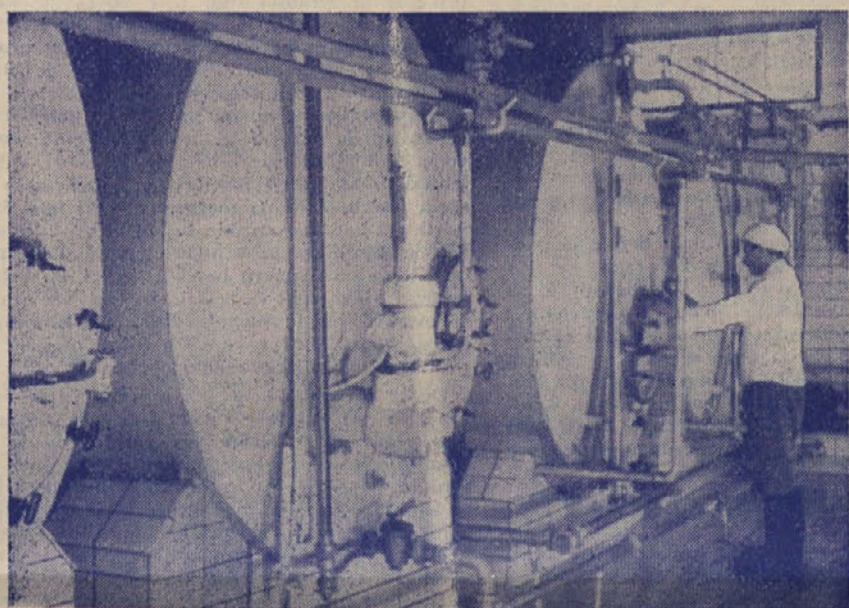
Prevzemanje mleka — Obratovalnica v Spodnje koroški mlekarini.
(Slika na desni)

na približno en milijon litrov mleka, kar je zagotovilo brezhibno preskrbo z mlekom približno 66.000 prebivalcev glavnega mesta.

Državnemu izravnalnemu skladu je plačala Spodnje koroška mlekarina v času od 15. julija do 31. decembra 1953 skupno 5, 148.000 šilingov na prispevkih, medtem ko je znašal celotni prispevek v vseh šestih koroških mlekarinah, vključno Spodnje koroško mlekarino, v istem času mlekarstvu skladu 6, 718.000 šilingov. Te velike dajatve celovške mlekarne zadruge za avstrijsko mlekarstvo moramo posebej poudariti, ker je kljub temu mlekarina vsem članom čim boljše vnovčila dobavljeno mleko. Za dostavljanje in zbiranje mleka ima zadruga 12 lastnih tovornih avtomobilov. Ti prevzemajo istočasno tudi zbiranje jaje.

Kljub večletnim prizadevanjem doslej zadruga še ni mogla doseči vrnitve svoje poslovalnice ob postajališču cestne železnice ob Vrbskem jezeru. Tam so dobivali pred vojno skozi deset let vsi sloji prebivalstva, zlasti pa otroci, ob vsakem času dobro in ceneno mleko. Zato bi bilo primerno, da merodajne oblasti posvetijo več pozornosti pospeševanju ljudskega zdravja na tem, v poletnem času tako obiskanim križišču ob Vrbskem jezeru.

Občni zbor Spodnje koroške mlekarne je dne 30. maja 1953 ob priliki 25-letnice obstoja mlekarne s tem poudaril zasluge odgovornih mož in njih sodelavcev, da jih je ponovno izvolil za funkcionarje zadruge. Enotnost in strnjjenost članov sta najboljše jamstvo za nadaljnji uspešen razvoj tega, narodno gospodarsko tako dragocenega podjetja, v korist domačega kmetijstva in mestnega prebivalstva.

SEJMSKI šlagerji!

MODROCI

3 delni, 90x190 veliki, črtast gradl z
Alfa polnjen § 249.—
Platneni gradl s 1a afrikom polnjen § 279.—
Isti s podlogo vate § 320.—

KOVTRI

(prešite odeje), na roko šivani, veliki,
trpežno blago, dvobarvni § 135.—
S klotom na obeh stranch, belo vato § 175.—
Kovtri iz svilenege brokata že za § 239.—

POSTELJNO PERJE za kg

Za vzglavnike § 28.—; 33.60; 23.80
Perje za blazine (pernice) čisto belo § 58.80
Pol-puh, najfinejši § 89.60

BLAZINE

iz neprodušnega inleta 60x80 cm z 1
in pol kg perja polnjene 68.50; 83.30; 59.80

MOLINO -

90 cm širok, beljen mtr. po § 6.90
160 cm širok, močno tkan § 17.90

Od 10. avgusta velika

RAZPRODAJA!

Na poletne stvari, kopalne potrebščine in ostanke pri perilu, pleteninah in trikotaji

10 do 50% popusta!

KRISCHKE & CO.

Celovec-Klagenfurt, 8-Maistrasse 3
in Neuer Platz 12

HARMONIKE IN AKORDEONI

Koroški sejem
gimnazija soba št. 27.

Novoproizvodnja vseh vrst. Vsa popravila. Vsi sestavni deli.

R. NOVAK

Cenik brezplačen.
Razpošilja na vse strani.
CELOVEC, Ebentaler Strasse 7.

UMETNI MLIN
TRGOVSKI MLIN
MELAJA ZA PLAČILO

Josef Perkonig

Trdnjaves pri Celovcu
Hörtendorf bei Klagenfurt

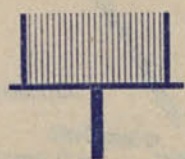
FRANC RAUTER

trgovina z mešanim blagom

ŠT. JAKOB V ROŽU

podružnica Področica

nudi odjemalcem vsakovrstno kakovostno blago

Alois Perné

ŠT. VID NA GLINI

ŠT. VEIT/GLAN, GLANGASSE

Izdelava in prodaja vseh vrst ščeti, čopičev in metel za dom, obrt in industrijo

Vsi

Jeep nadomestni deli

so na zalogi in takoj dostavljivi.

Vsa

popravila

izvršimo takoj in poceni

**AUTOHAUS
KAPOSI**

CELOVEC - KLAGENFURT
Villacher Straße 51

**Thomas
Skinner**

UMETNI MLIN

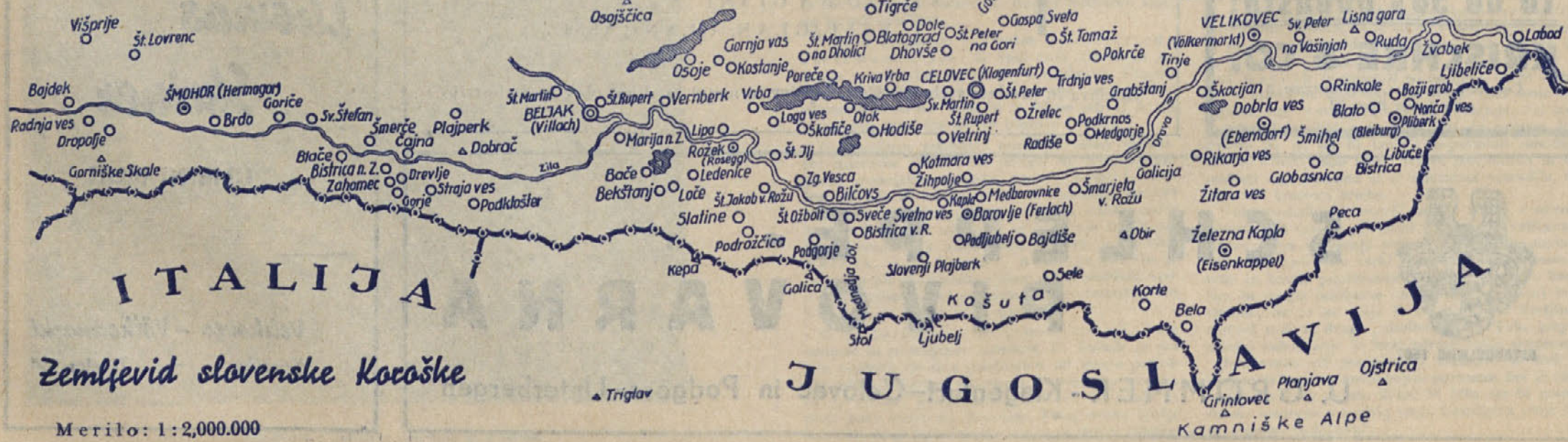
Velikovec - Völkeermarkt
Koroška — Telefon 64

USTANOVILJENO 1607

**SCHLEPPE-
PIVOVARNA**

U. GRÖMMER - Klagenfurt-Celovec in Podgora-Unterbergen

nem Koroškem posebno vprašanje. Res je, da imamo tu poleg deželnihi tudi državne ceste. S tem pa še ni rečeno, da bi bile te državne ceste kaj boljše vzdrževane kakor pa deželne ali okrajne. Promet na cestah v tem delu dežele je izredno velik. To je bilo predvideno že pri gradnjah teh cest in zato je tudi temelj teh cest večinoma zelo dober. Toda to še ni zadosti, te ceste bi bilo tudi treba zadosti in primerno oskrbovati in vzdrževati. Zato upamo, da bodo letos dokončana vsaj ona dela, ki so predvidena in začeta. Tako naj bi letos obnovilo podjetje Stuaag del ceste od Škofjega dvora (Pischeldorf) do št. Lipša. Preurejena pa bo tudi zvezna cesta med šentviško in velikovsko cesto.

JAVNA DELA NA JUŽNEM KOROŠKEM

V načrtu je, da bo znatno izboljšana kapelska cesta, ki naj bi dobila na odseku med Sinčo vasio in Dobro vasio asfaltno oblogo. Ravno tako je bil že tlakovan, oziroma asfaltiran oni odsek ceste iz Dobro vasi proti Labudu, ki vodi skozi Šmihel in še deloma naprej proti Pliberku. Ta dela je izvršilo gradbeno podjetje Stuaag in sicer filialno vodstvo tega podjetja v Velikovu. Delo je izvršeno zelo solidno, lepo in v izredno kratkem času. Ravno ob tej cesti pa je potrebno izvršiti še veliko število zelo nujnih izboljšav in preureditev, ki naravnost kričijo po tem. Tako še vedno ni tlakovana oziroma asfaltirana cesta od Sinče vasi do Pliberka. To delo je izvršeno samo na posameznih odsekih te ceste. Tako ni n. pr. asfalta na odseku pred Štebnom in na odseku za Štebnom. Bil pa bi res že skrajni čas, da bi država dala na razpolago zadostna sredstva za ureditev te in drugih cest. Razen tega pa bi bilo pravilno, da bi bila poverjena dela na teh cestah samo onim gradbenim podjetjem, ki zaposlujejo samo ali pa vsaj prvenstveno domače prebivalstvo, kakor moramo to pohvalno omeniti pri gradbenem podjetju Stuaag.

Stolp
cerkve v
Šmihelu
pri Pliberku

Delavci tt.
Mayer-
brugger iz
Celovca
pritrjujejo
na stolpu
nov križ in
kroglo

Max Götz

EKSPORT LESA

Žaga, skobljarna
tvornica zabojev

BISTRICA V ROŽU

Telefon 3

Kupuje bukov in iglast okrogli les
po najvišjih cenah

Vzdrževanje in obnova državnih cest je predvidena za leto 1953 v večjem obsegu in bomo o teh delih svoječasno poročali. Že samo vzdrževanje cest zahteva velike izdatke in mnogo strokovnega znanja. Pri tem se je v letih po letu 1954 izkazalo zlasti podjetje Stuaag, in pri tem spet filialno vodstvo tega podjetja v Velikovu. To je izvedlo med drugim tudi obnovo državne ceste od Velikova v Celovcu, od Velikova proti Škocijani do Sinče vasi in pa ceste od Velikova preko Grebinja v Graz.

Ko smo tako omenili državne ceste, moramo zapisati nekaj besed še o deželnih cestah. Dela na deželnih cestah, ki jih omogoča s svojimi sredstvi večinoma dežela sama, niso takega obsega kakor dela na državnih cestah. Zato pa niso nič manj važna. Predvsem naj omenimo cesto od Vrbe proti Bačam, kjer so dela pod vodstvom podjetja Rapatz iz Celovca že v polnem teku. Tinska cesta je dobila lansko leto na odseku med kamenskim mostom in Tinjami betonirano cestišče. Na hodiški cesti nadaljujejo z izgradnjo in izdelavo cestišča. Ta dela izvaja v glavnem podjetje Kunze's Wtwe. iz Beljaka to podjetje je v hodiškem okolišu izvršilo že mnogo gradbenih del. Na odseku med dravskim mostom in Škocijano so predvidene izboljšave in preložitve na odseku ceste severno od Škocijana.

Tudi takozvana razgledna cesta bo pri nameravani obnovi znatno izboljšana. Predvsem naj bi dobil izboljšano cestišče odsek te ceste od Kotmare vasi do Zoprač. Tudi ta dela izvršuje podjetje Kunze's Wtwe. iz Beljaka.

Na deželnih cestah pa niso potrebne samo izboljšave, potrebne so tudi varstvene ureditve, ki naj zaščitijo ceste pred plazovi in poplavamami. V teku teh popravil in preureditev je bilo na novo zgra-

jenih na obirsko-koroški cesti iz Želzne Kaple skozi romantične Koroške peči več opornih zidov, ki so bili vsled neurij v zadnjem letu močno pokvarjeni in deloma porušeni.

Pri gradbeni obnovi južne Koroške pa niso bila važna samo stavbena dela, velikega pomena so bila tudi tesarska in mizarska dela. Med tesarskimi podjetji bomo nekatera omenili. Tu je predvsem podjetje Ignac Koren iz Dvora pri Pliberku, ki je izvršilo v veliko zadovoljstvo vseh naročnikov predvsem številna dela pri zasebnih stavbah. S svojim solidnim delom pa se je podjetje Ignac Koren izkazalo tudi pri prevzemu tesarskih del na številnih cerkvah. Od javnih zgradb, pri katerih je bilo udeleženo podjetje Koren, pa omenimo zgradbo ljudske šole v Globasnici. Poleg podjetja Koren moramo omeniti med tesarskimi podjetji posebej še podjetje Peter Walder iz Celovca. Pri številnih stavbah v Rožu je izvršilo tesarska dela podjetje Walder. Od javnih stavb omenimo ljudsko šolo v Zg. Kotu v Selah, kjer je prevzelo omenjeno podjetje tesarska dela. — Med tesarskimi podjetji omenjamo še podjetje Lusch nigg iz Škocijana v Podjuni. — Nadalje je izvršilo tesarska dela pri številnih zasebnih stavbah podjetje Friderich Klaura iz Želzne Kaple. Od javnih stavb pa je sodelovalo s tesarskimi deli to podjetje pri zgradbi ljudske šole na Obirskem. — Nadalje ne smemo pozabiti omeniti podjetja Štefana Potočnik-a iz Pliberka in podjetja Glawar iz Libuče pri Pliberku. Podjetje Glawar je udeleženo s svojimi tesarskimi deli pri zasebnih stavbah pa tudi pri javnih zgradbah.

LESNA TRGOVINA -
ŽAGA - EXPORT

FRANC

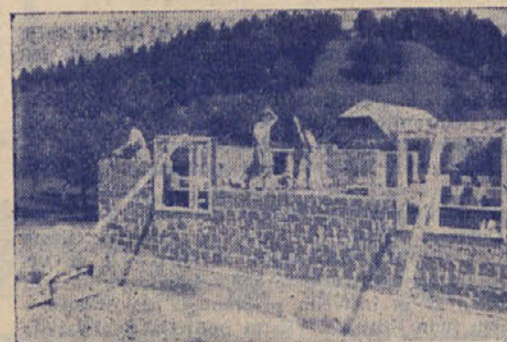
Mertel

Kupim iglasti les, tudi stoječ
specialiteta: Trami uso Trieste

Brnca pri Beljaku
Furnitz bei Villach

Od mizarskih podjetij naj omenimo nekatera podjetja, ki so bila v veliki meri udeležena pri gradbeni delavnosti na južnem Koroškem. V Slov. Plajberku je podjetje Peter Hribernik, v Celovcu pa podjetje Hans Hattenberger's Wtwe, podjetje Preschern iz Celovca in pa podjetje Franc Kovačič iz Podjeburga pri Škofljah. Nadalje naj omenimo podjetje Vincenava Stullerja iz Žitare vasi, mizarsko podjetje Mlinar v Pliberku, podjetje Drobesh iz Šmihela pri Pliberku ter ne nazadnje tudi mizarstvo Ave-Möbel iz Steinfelda v Dravski dolini. Vsa ta omenjena in še druga podjetja so veliko prispevala s svojim delom pri opremitvi novih in obnovljenih poslopij, pri opremitvi spalnic, stanovanjskih sob in kuhinj ter pri vdelavi pohištva v novih poslopijih. Nadalje sta podjetji Peter Walder iz Celovca in pa Fercher iz Beljaka sami izdelali večje število lesenih hiš. — Ne smemo tudi ne pozabiti podjetja Germa d nigg iz Kokja pri Dobrli vasi.

Na južnem Koroškem je bila leta 1945 še cela vrsta naselij brez električnega toka. V teku let je bilo podzavljenih večje število zasebnih ali občinskih oziroma skupinskih elektrarn, ki so jih prevzele Koroške deželne elektrarne („K.E.L.A.G.“). Deželne elektrarne so nato smotno izvajale elektrifikacijo ne samo večjih naselij, ampak tudi podeželskih vasi. Tako je bil elektrificiran okoliš od št. Vida v Podjuni do Škocijana, nadalje Kamen v Podjuni in v letošnjem letu tudi Radiše. Še letos bodo dobile zelo verjetno električni tok tudi Apače, o elektrifikaciji pa govorijo zelo resno tudi v Bilčovsu. V gorskih predelih, na primer v okolici Želzne Kaple, so nastale zasebne elektrarne. Med temi omenjamo elektrarno družine Smrtnik v Korah, ki je primer male zasebne elektrarne. — Elektrifikacijska dela je večinoma izvršilo podjetje K.E.L.A.G., deloma pa tudi zasebna elektro-podjetja. V tej zvezi naj omenimo podjetje Hollauf iz Pliberka, ki je v letih 1951-52 zgradilo krajevno električno omrežje z instalacijo v št. Primožu in v Proboju. Instalacijska dela je izvršilo omenjeno podjetje tudi v ljudskih šolah v Globasnici, v Zg. Libuči in v Pliberku. V Pliberku je to podjetje uredilo tudi električne ure. V Gorenčah (Haberberg) pri Grebinju je uredilo to podjetje stikalno

Nova stanovanjska hiša organista v Šmihelu pri Pliberku.

napravo z visoko napetostjo in transformatorsko postajo. V tem okolišu je izvršilo podjetje Hollauf tudi vsa instalacijska dela.

Tudi v ruški občini so bila izvršena v zadnjih letih večja elektrifikacijska dela. Ta dela je izvršilo podjetje Matzi iz št. Pavla v Labudski dolini poleg že omenjenega podjetja Hollauf. Na Radišah pa je izvršilo elektrifikacijska dela podjetje Ganz — ing. F. Dullnig iz Celovca.

Ko govorimo o elektrifikaciji, naj omenimo kot instalacijska podjetja še sledeča: Ing. Czernowsky iz Celovca, Elektro-Netek, ing. Wilfan iz Celovca, Hawlitschek iz Borovlj, Hollauf iz Pliberka, Elektro—Leo Fluch iz Grebinja, Elektro-Haas in tvrdka Siutz iz Celovca.

Za vsako poslopje so izredne važnosti krovška dela, saj dobro izvedena krovška dela morejo prihraniti velike stroške pri vzdrževanju poslopij v prihodnjih letih. Med krovskimi podjetji moramo omeniti v prvi vrsti podjetje Mayerbrugger iz Celovca. To podjetje je izvršilo številna obnovitvena krovška dela pri številnih cerkvah na južnem Koroškem, prevzelo in v splošno zadovoljstvo izvršilo pa je to podjetje tudi krovška dela pri številnih novih zgradbah, tako privatnih kakor tudi javnih. V današnji prilogi „Našega tednika“ je slika, ki prikazuje dela tega podjetja na zvoniku cerkve v Šmihelu pri Pliberku, ko delavci postavljajo križ. Med javnimi stavbami, kjer je izvršilo to podjetje krovška dela, naj omenimo ljudsko šolo v Zg. Kotu v Selah. Tam je en del krovskih del prevzelo tudi podjetje Fleischmann iz Celovca. To podjetje je krilo tudi novo stanovanjsko hišo zdravnik Travnika v Borovljah.

V zvezi s krovskimi deli so tudi kleparska dela. Med podjetji za ta dela omenimo tvrdko Gros-senegger iz Celovca, ki je izvršilo zelo solidno že več zadnjih del pri hišah Mohorjeve družbe v Celovcu. V Beljaku je splošno znano kleparsko podjetje Samonig's Wtwe, v Pliberku kleparstvo Andreas Schippeck in v Želzni Kapli kleparsko podjetje Orasch. Zadnje podjetje je bilo s svojim delom udeleženo tudi pri stavbi ljudske šole na Obirskem in pri številnih zasebnih stavbah.

Josef
Weinländer

UMETNI MLIN

Celovec — Klagenfurt

Papiermühlgasse 66,
Telefon 20-99

Električne napeljave - hišne instalacije
strelkovodi - popravila - navijanje motorjev - elektro-irgovina

Elektro-Hollauf

Pliberk-Bleiburg, Dobria vas-Eberndorf

INTERCONTINENTALE A. G.

ZA TRANSPORTE IN CELOTNI PROMET

podružnica:

PODROŽČICA — ROSENBAACH

Telefonska številka 8 (248)

prevzema vse vrste prevozov v tu- in inozemstvo ter jih izvršuje točno in poceni

REZERVIRANO

STEKLARJI

Pri vsaki novi stavbi je bilo treba izvršiti večje število steklarskih del. Na podeželju izvršijo navadna steklarska dela in manjša popravila gospodarji sami, le potrebno steklo kupijo v trgovinah. S tem prihranijo lastniki novih in obnovljenih stavb večje vsote denarja, ki jih morejo nato uporabiti za druge potrebne nakupe. Med steklarskimi podjetji, ki so bila v večji meri udeležena pri obnovi stavb in pri novih gradnjah, omenjamo: podjetje Leixl iz Celovca, firmo Seher iz Celovca, firmo Seher iz Velikoveca, firmo Tumpold iz Beljaka. Razen teh pa je še večje število steklarskih podjetij, ki so bistveno pripomogle do obnove v južnem delu Koroške. Vsa ta podjetja so dobavila velike količine predvsem okenskega stekla. Posebej omenjamo, da je podjetje Leixl iz Celovca dobavilo večje število cerkvenih oken, tako na primer za cerkev v št. Jakobu v Rožu, v Medgorjah in še tudi za razne druge župnije.

SLIKARJI

Med slikarskimi podjetji, ki so brezhibno izvršila številna dela v naših krajih, omenjamo predvsem sledeča: Firma Hutter iz Pliberka, firma Zahorka in firma Janschou iz Celovca. Predvsem naj še posebej omenimo pri tem podjetje Janschou iz Celovca, ki je sodelovalo pri ureditvi kalorične elektrarne v št. Andražu. Ta elektrarna sicer

tale iz Podrožnice, podjetje Sienčnik iz Dobri vasi in podjetje Wisotschnig iz Pliberka. Pri tem opozarjamo bralce, da ni vseeno, kakšno podjetje izbere kdo za prevažanje gradbenega materiala in raznega drugega blaga. Zato opozarjamo še enkrat na omenjena podjetja in priporočamo, naj ta podjetja ob potrebi vsak upošteva.

Ob koncu reportaže o gradbeni delavnosti na južnem Koroškem naj omenimo še nekatera podjetja, ki izdelujejo in dobavljajo predvsem opremo za spalnice, stanovanjske sobe in za ureditev kuhinj. Tu omenjamo najprej podjetje Ave-Möbel, ki ima svojo tvornico v Steinfeld-u v Dravski dolini, svoji podružnici pa tudi v Celovcu in Beljaku. Nadalje omenjamo podjetje Slama iz Celovca ter podjetje Fercher iz Beljaka. Končno pa ponovno opozarjamo na vsa ona gradbena in pohištvena mizarstva, ki smo jih že preje omenili. Pri tem moramo omeniti, da ni nikjer zapisano, da bi moralo biti najboljšje ravno ono pohištvo, ki je izdelano v mestih. Tudi na podeželju so domača podjetja z veliko zmogljivostjo in to naj bi vsi bralci tudi upoštevali pri vseh svojih naročilih. Pri tem opozarjamo posebej na mizarstvo Stuller v Žitari vasi, Germačnik v Kokju, Mlinar v Pliberku in Drobosch v Šmihelu pri Pliberku ter Franc Kovačič iz Podjerberga. Za Beljak in okolico pa omenjamo veliko pohištveno podjetje Kulterer, ki je znano po svoji veliki iz-

biri najraznovrstnejšega pohištva. V prednjem opisu smo omenili najvažnejša tovrstna podjetja in vse bralce na ta podjetja ponovno opozarjamo s priporočilom, da se ob vseh nakupih obračajo na nje.

V prednjem poročilu smo sicer omenili marsikaj, kar je doprineslo k izboljšanju in lepšanju naših stanovanjskih zgradb na južnem Koroškem. Vendar pa ni s tem rečeno, da bi bila slika že popolna, saj je bilo ravno v gradbenem oziru v letih po letu 1945 izredno mnogo narejenega. Pri tem pa je treba pomisliti, da bi bilo popolnoma nemogoče na tem omenjenem prostoru omeniti in opisati vsako posamezno stavbo. S tem opisom hočemo samo dokazati in poudariti, da imamo tudi na južnem Koroškem — vključno Beljak in Celovec — najboljše urejena in upravljana podjetja, ki morejo izvršiti vsa zaželjena dela. Zato naj bi se vedno z zaupanjem naši bralci obračali na ta podjetja. Ta podjetja ne omenjamo samo zato, ker oglašajo v našem listu, ampak predvsem zato, ker so ta podjetja s svojim solidnim in priznanim delom mnogo doprinesla do obnove na južnem Koroškem.

Ko pa govorimo o obnovi gospodarstva in o razmeroma veliki gradbeni delavnosti na južnem Koroškem, moramo posebej poudariti, da je javna uprava k temu razmeroma zelo malo doprinesla. Zlasti pogrešamo, da bi velika industrija, to je

Novo stanovanjsko poslopje pri Pratekerju v Večni vasi.

LESNO PODJETJE *Josef Reiter* **NASL.**
Žaga - lesna trgovina - izvoz lesa
PLIBERK - TELEFON 423

HERMAN PINTER KLAGENFURT
Rennplatz 4 — Tel. 31-84
UVOZ — VELETRGOVINA
Sadje — Zelenjava — Južno sadje — Konserve — Živila — Kolonialno blago

ni na ožjem ozemlju južne Koroške, vendar pa je njeno delo bistvenega pomena tudi za ta del Koroške.

SANITARNE UREDITVE

Med podjetji, ki so bila udeležena pri ureditvi novih in prenovljenih stanovanjskih zgradb, so važna tudi podjetja za sanitarne ureditve, centralne kurjave in razne instalacije. Med temi podjetji naj omenimo predvsem podjetje Pfirmer und Mösslacher v Celovcu, Wagner v Celovcu, Andlinger v Celovcu in Visotschnig v Pliberku. Ravno na južnem Koroškem so v zadnjih letih ta in sorodna podjetja izvršila veliko število omenjenih del. Omenjamo glavno šolo v Šmohorju, novi vodovod v Vrbi, razna dela za podjetje Leitgeb v Sinči vasi, ureditev šolske stavbe na Obirskem in glavne šole v Železni Kapli. V sodelovanju s podjetjem Wagner iz Celovca je pri takih ureditvah mnogo sodelovalo tudi podjetje Konečnik, podkovski in kolarski kovač iz Globasnice. Na to podjetje še posebej opozarjamo za izvedbo vodovodnih ureditev in vodovodov samih. To je domače podjetje, ki bo pri vseh omenjenih delih moglo postaviti gotovo nižje proračune kakor pa podjetja, ki morajo dobiti delavce in ves potreben material od daleč.

PREVOZNA PODJETJA

Preje smo omenili raznovrstna dela, ki so bila izvršena pri gradnjah na južnem Koroškem. Za omogočenje vseh teh del pa je potreben dovoz in prevoz najrazličnejšega materiala. To oskrbijo razna prevozna podjetja. Med temi moramo omeniti predvsem prevozno podjetje Kunstel u. Söhne iz Celovca, nadalje podjetje Intercontinen-

Mislite na sorodnike, znance in prijatelje v Jugoslaviji

INTEREXPORT - TRST

pošilja hitro, solidno in poceni vse Vaše „darilne pakete“, kakor:
STANDARDNE PAKETE živil in tekstilij (vračunana je že poština in carina)

VSA ŽIVILA IN OBLAČILA, KOLESJA,
Puch ali Steyr, dolarjev 44 in 52

RADIO, „Philips“ in
Telefunken dol. 42 do 140. Vse tehnične potreščine.

Skrbimo za to, da Vaši pri prejemu pošiljk ne plačajo carine. — Dajemo vsa potrebna pojasnila in navodila. Obrnite se osebno, pisмено ali telefonsko na naše zastopnike. Zastopnik za Avstrijo:

Dipl.-ing. LAMBERT MURI, Celovec-Klagenfurt, Viktringer Ring 26, Telefon 43-58

Zahtevajte brezplačne cenike in pojasnila.

državna oziroma podržavljena podjetja, izdelala tudi za slovenski okoliš Koroške večji projekt, kakor je to na primer v Labudski dolini. Od velikih podjetij je bilo edino podjetje Val. Leitgeb v Sinči vasi, ki je bilo v večjem obsegu povečano in bomo o tem še poročali. To podjetje, ki pa je nastalo in ki raste po zasebni iniciativi, je slavilo letos 70-letnico obstoja. Državna podjetja pa niso zgradila ne v Podjuni ne v Rožu in ne v spodnjem delu Zilje kako večje industrijsko podjetje, ki bi nudilo zaposlitev domačemu prebivalstvu. Zato je primorano iskati prebivalstvo tega dela Koroške delo, zaposlitev in zaslužek v industrijskih okoliših srednje in severne Koroške. Ponovno poudarjamo, da takega postopanja državne uprave ne moremo odobravati, saj nudi tudi južna Koroška dosti možnosti za industrijski razvoj.

UMETNI MLIN

JOSEF KROPFITSCH

ZAKAMEN — STEIN
Pošta Vetrinj - Post Viktring
Koroška

FRIEDRICH JUNGBAUER

O. H. G.

VELETRGOVINA Z ŽIVILI

Osrednja poslovnica: **CELOVEC—KLAGENFURT**
10.-Oktober-Strasse 28, Telefon: 17-73 in 33-26

Podružnice: **VELIKOVEC—VÖLKERMARKT**
Hauptplatz 144, Telefon 88

FELDKIRCHEN, Gerichtsgebäude, Telefon 80

WOLFSBERG, Ritzing 48, Telefon 370

STUAG

PODJETJE ZA GRADNJO CEST IN NIZKIH ZGRADB DELNIŠKA DRUŽBA

PODRUŽNICA v GRAZ-u za ŠTAJERSKO in KOROŠKO

GRADBENO VODSTVO:

Velikovec - Völkermarkt — Tel. št. 368

Izvajajo vsa dela pri gradnji cest, asfaltiranju in talnih zgradbah — Lastna naprava za drobir in vroče mešanice za posipanje cest v kamnolomu Trusnje — Trixen pri Velikovecu

Elektro-zagonske baterije za vozila
Stacionarne baterije s ploščami z veliko površino
Telefonske baterije
Akkumulatoren-Fabrik Dr. Leopold Jungfer

Baterije za motorna kolesa
Startne baterije
Radio-baterije
Bistrica v Rožu - Feistritz im Rosental

BOROVlje

V torek, dne 28. julija, smo na novem pokopališču položili k večnemu počitku Blaža Kropivnika. Le 55 let mu je bilo usojenih in zahrbtni rak mu je pretrgal nit življenja. Težka je bila za njega ločitev od žene in sinčka Mirkota.

Vse življenje je bilo Blažu polno dela in skrbi za svoje. S pridnostjo in spretnostjo je dosegel pri svojem delu lepe uspehe in si tako sam s svojimi močmi gradil podlago za svojo starost in tudi podlago, na kateri bi mogla družina graditi naprej.

Blaž Kropivnik pa je bil tudi značaj, katerega ni omajal noben vihar. Ko je bila burja najhujša, je zajela tudi Blaža in njegovo ženo ter ju iztrgala iz domovine in pognala daleč na sever, v izseljeništvu.

Vrnil se je in zopet začel z delom, dokler ga ni bolezen privezala na posteljo in ko več ni pomagala nobena operacija.

Pogreba se je udeležila velika množica ljudi, znancev in prijateljev ter njegovih sotrpinov v času preganjanja. Na grobu je spregovoril domači župnik g. dr. Geramb in od pokojnega se je poslovil tudi zastopnik Zveze slovenskih izseljencev, g. Kramar.

Naj bi bila domača zemlja pokojnemu lahka, zaostalim pa naše prisrčno sožalje.

Pot skozi vas

Končajva torej potopis od Pliberka do Suhe, hočem reči do sv. Lucije, da bo tako klobasa „zašpilana“, ki sem jo pred dnem že načel od Pece čez Sončni kraj, čez sončno šmarjeto in čez Komeljski vrh doli do Suhe in nazaj do Doba. Od tod smo se pa koj z avtobusom potegnili skozi vasi ob potoku Bistrici in smo se tako izognili obmarivanju in obrekovanju ljudi in vasi.

Ker sem sedaj dosti daleč proč, da me ne more doseči jeza in maščevalnost užaljenih, lažje storim to. Moram pa reči, da mi je ravno ta kos poti najbolj pri srcu, ki bi ga z vsemi lepimi počutki in spomini rad obdržal zase in ne omenjal tudi bridkosti, ki sem jih spotoma žulil sam zase na tisti stari cesti.

Da boste torej imeli vodiča, ko boste v soboto, dne 8. avgusta popoldne, romali k sv. Luciji, saj boste, kajne! Mesto mene se udeležite žegnanja v nedeljo in romarskih pobožnosti v ponedeljek in nam potem o vsem poročajte. Zato vas v duhu vodim tja.

Pliberške postaje ne morete zgrešiti, ker je zadnja in vas bi že pošteno obrnili, da bi

se zbudili, če bi hoteli še naprej proti meji. Pa kdo bi mogel zadremati na tako lepi vožnji po Podjurski dolini.

Jaz še na taki dolgi vožnji od Pliberka do Venezuele nisem dremal. Ko sem se ločil od Koroške, se mi je parala duša. Tirolska je bila lepa. Onstran Brennerja mi je bilo vse na novo lepo in romantično. V večerni zarji so zoreli v pozni jeseni vinogradi po brežinah. Planinski vrhovi, še s snegom pokriti, so se zlatili na temno modrem dněvu. Od Bolzana pa skoraj do Rima je bila noč. V divjem diru in z redkimi postanki smo predrveli to dolgo progo v eni pozni noči. Ko sem se zjutraj umival na neki postaji, se je kopala kupola sv. Petra v Rimu tam daleč zadaj na vzhodu v zlati zarji. Od tod proti Neaplju pa sem ves utrujen zadremal. Zbudil me je silen hrup, ko smo zavozili v tunel, ki je bil sila dolg. Ko smo zopet prišli na dan, nas je obilil čisto drug zrak, nasičen z vonjem južnega rastja in s svojstvi morske bližine.

Potniki smo med seboj bolj malo govorili. Saj smo bili tujci. Šele težave dvajset-

dnevne vožnje so nas bolj seznanile in zblížale. Tudi na ladji sem cele dneve in pozno v noči prebil na krovu, opazujoč včasih kar grozno igro valov.

Če ste torej dobro zadeli in prisedli v družbo resnih ljudi, ki so se v Celovcu komaj poznali, na postaji molčali in v vagonih med sabo še komaj spregovorili, ste prisedli med svoje ljudi in jih opazujete. Ko bo vlak potegnil med lepa grabštanjka polja, kjer že prve pozne ajde nastavljajo bele cvetne šopke in je še skupčano po strniščih žito in so ojstrve še obložene s snopjem, oživi pogovor med njimi: „Si že zoráv, kaj boš pa sjáv. Ste kaj dojšti nasijekli, po frdamano 'mav. Hede pa še kažejo. Bo glih kumaj, če bo gratava, da bomo zamašili z žganki, kar je žitom spodletelo. Repica pa je na zev zvo liepa, čeprav jo je vigredna svana hudo zad vrgla. Pa če se je v brazdi tud' tak' popraviva, pa še že bo za prestajati.“

Med takimi in enakimi pogovori mineva jo postaje in pojema gorniška, recimo do brolska govorica. Pule pa še samo Pule izstopijo in še ostanejo sami Spudnčani; adn z Libuč, drugi s Potoč.

Glejte takih pogovorov tu ne čujete. Nikdo od potnikov tu ni orav, ne sejav in ne žev. Samo v gorah Anda sem videl nekaj žitaric. Koruza, banane in nekaj krompirjev so poleg pašne živine stebri življenja. Mraza ni, toče ni in tudi suša jim nima kaj vzeti. Vse beži v mesto in v petrolejske centre za zaslužkom.

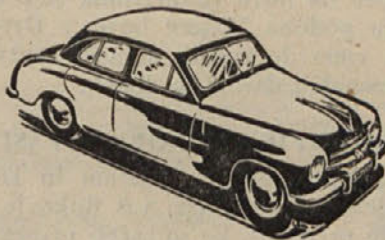
Vaš Joško

Prijazni sosed

„Dobro jutro! Naprošen sem, da uglašim vaš klavir.“ — „Jaz nisem nikogar naročil, naj mi uglaš klavir.“ „Vi ne — pač pa gospod, ki stanuje poleg vas.“

Avtocentrala Potuznik razstavlja v svojih prostorih poleg dosedanjih znanih znamk, kakor ŠKODA — TATRA — SIMCA — COMMER ki jih dobavlja kot osebne ali tovarne vozove v najrazličnejših izvedbah, tudi prvič FEND-LASTEN-ROLLER. Tega izdelujejo v licenčni izdelavi nemške Messerschmitt-tovarne sedaj tudi v Avstriji. — Zlasti je zanimivo tudi novo avstrijsko motorno kolo K. T. M., ki se je izkazalo v nekaj mesecih svojega obstoja že na številnih motornih športnih prireditvah kot zmagovito v najtežji konkurenci. — Nemški motorni čoln „REGINA“ je prikupen vsled svoje lepe in eksaktne izvedbe. S svojimi 3½ konj. silami si bo pridobil gotovo veliko prijateljev vodnega športa. — Ni posebej treba veliko pisati o svetovno znanem italijanskem proizvodu „VESPA-rolerju“ in o dobro poznani Pirelli pnevmatiki. Vsekakor pa so ti italijanski proizvodi lepa obogatitev razstave avtocentrale Potuznik.

Kärntner
Autozentrale
M. J. Potuznik

Na Kor. sejmu v šotoru pred „Carinthio“

**Nudimo vam nova in rabljena
motorna vozila v vseh cenah**

Varstvo
pred strelo

Vam nudijo trdke

ELEKTRO HOLLAUF
PLIBERK

ING. F. DULLNIG
CELOVEC, Pischendorferstrasse

ING. LEOPOLD WILFAN
CELOVEC, Theaterplatz 4

ING. FRITZ CZERNOWSKY
CELOVEC, Pernhartgasse 6

KLISJEJE v tej razstavi številki „Našega
tednika — Kronike“ je izdelala trdka

RITTER ROMAN
CELOVEC, Burggasse

fotografski, jedkani in črtasti klisjeji
najhitreje in najceneje

Francè Obilčnik

LESNA TRGOVINA

LESE — ŠT. JAKOB V ROŽU

kupuje les vseh vrst po dnevnih cenah

Hans Traninger

HOLZ- UND KOHLENGROSSHANDEL

Ausfuhr — Einfuhr

KLAGENFURT, Völkemarkter Strasse 38, Fernruf 15-95, Bahnübersetzung

KOROŠKI PREMOG

LAVANTTALER KOHLENBERGBAU

GES. M. B. H.

ST. STEFAN i. L.

*Kupujte domači premog, ker je poceni in obenem
pomagate domačemu gospodarstvu in delavstvu*

Zellstoff- und Papierfabrik Frantschach A.G.

IN FRANTSCHACH, POST ST. GERTRAUD i. LAV., KÄRNTEN

Telefon: Wolfsberg, 521, 522, 523

Brzjavni naslov: Natron, Wolfsberg Kärnten

Kupuje stalno na Koroškem v kraju severno od Drave

smrekov in borov brusni les

stoječ, dostavljen do ceste ali natovorjen v vagon

Na željo Vas obišče naš zastopnik zaradi ogleda lesa in sklenitve pogodbe na domu

ZA STARČEV SPOMENIK SO DAROVALI DO 4. 8. 1953

Družina Blüml, Celovec, 50.—; Valjavec Janko, Beljak, 20.—; Mikl Josip, Št. Lenart, 20.—; Fritz Matija, Brdo pri Baškem jezeru, 10.—; Pumpenik Marija, Metlova, 20.—; Kolmanc Aleks, Djekše, 25.—; Vouk Rudolf, Lepena, 20.—; Majhenič, Canada, 125.—; Woschitz Hubert, Spittal, 30.—; Wutte Franciška, Vesele, 5.—; Hribernik Miha, Št. Primož v Podjuni, 10.—; Neimenovani, Ričarjaves, 10.—; Pichler Lukas, Pazrije, 15.—; Hribernik Peter, Slovenji Plajberk, 15.—; Truppe Franc, Čava, 50.—; Picej Jože, Šmihel, 100.—; Koren Stefan, Večna vas, 20.—; Mohor Peter, Dobrla vas, 50.—; Boštjančič Ožbalt, Beljak, 20.—; Neimenovana, 5.—; dekan Aleš Zechner, Dobrla vas, 50.—; Marija Lesjak, Breg, 20.—; Zwölf, Vobre, 10.—; Tabernik Terezija, Celovec, 10.—; družina Urank, Encelna vas, 50.—; Lesjak Marija, Breg pri Rožniku, 20.—; Ciril Turk, Salzburg, 20.—; Neimenovana v Šmihelu, 10.—; Avgustin Ludvik, Banja vas, 20.—; Ivan Adlassnig, Novo selo, 10.—; Avgustin Čebul, Sv. Lenart pri 7 studencih, 50.—; družina Rojšek, Celovec, 20.—

Daruj tudi Ti za Starčev spomenik!

Za našega pesnika Limbarskega so darovali: Neimenovana, 10.—; Kurnik Helena, Lepena, 10.—; Neimenovana, 20.—; Franc Mertel, Zmotiče, 20.—

SINČA VAS

(V spomin Valentinu Guvecu.)

V majniku nas je pretresla vest, ko smo zjutraj našli v vodnem močvirju pri parku mrtvega p. d. Guvecovega očeta Valentina. Zvečer je bil še pri šmarnicah, molil naprej in bral šmarnice, ki jih je letos začel s posebno vneto. Po šmarnicah je v temi šel po poti skozi vas in zašel v močvirje, iz katerega se ni mogel rešiti. Pokojni je bil stara korenina v Sinči vasi še iz časa, ko je bila vas še kmetiška, držal se je izročil očetov. Bil je veren katoličan, dober sosed. Ni se sramoval materine besede, katero je spoštoval kot dediščino očetov. Pri obilni udeležbi je bil položen v blagoslovljeno zemljo na farnem pokopališču na Gori pri Dobrli vasi. Guvecovi družini izražamo pri težki izgubi dobrega očeta iskreno sožalje.

Naša cerkev sv. Egidija v sredi vasi je dobila na zunaj novo obleko, bila je lepo popravljena in poslikana, tako da prijazno vabi k božji službi. Majhna je, a tem bolj pristrčna. V cerkvi pa je na oltarju postavljen nov tabernakelj, stanovanje Zveličarjevo v naši sredi. V glavnem oltarju je postavljena na novo restavrirana starodavna gotična podoba Matere božje z Detetom. Hvala vsem dobrotnikom naše cerkve, ki so pomagali z darovi in delom.

BUKOVJE PRI DOBRILI VASI

Med Klopinskem jezerom in Dobrlo vasjo leži na polju lepa vas Bukovje. Bržkone je pred leti, ko so začeli pripravljati polja, rastle v tem kraju buke, ki se je zdaj umaknila v bližnje gozdove. Na vasi je starodavna cerkev sv. Petra, ki se v listinah imenuje že leta 1267., torej bomo v 14 letih obhajali že 700 letnico obstoja naše vasi.

Ko smo dobili na vasi nov vodvod, smo si želeli še novih zvonov, ki bi zjutraj, opoldne in zvečer vabili k angelskemu pozdravu. Po pripravi smo dobili zvonove, z velikim veseljem smo jih sprejeli. V nedeljo, 10. julija, je bila blagoslovitev zvonov. Zvečer je bilo zelo oblačno vreme in dež. Naši fantje iz vasi pa so rekli, bomo tako dolgo streljali, da bomo razgnali vse megle. Pa se jim je menda posrečilo, bilo je najlepše sončno vreme. Od blizu in daleč so prihajali udeleženci. Ker je cerkev premajhna, je bila božja služba na prostem.

Dobrolevaški cerkveni pevski zbor se je postavil z ubranim petjem, deloma pa smo prepevali skupno. Pred blagoslovitvijo so otroci iz vasi v lepih deklamacijah tolmačili pomen novih zvonov. Kot botri so nastopili p. d. Korešnikovi in p. d. Florijanovi. Veliko so poleg drugih dobrotnikov žrtvovali za zvonove in pripravo slavlja. Omenimo še pridna dekleta iz Bukovja, ki so že dva tedna preje pletle vence za slavnostni dan. Naj novi zvonovi oznanjajo mir Kristusov in slavo Marije, zmagovalke.

ŽIHPOLJE

Dne 26. julija je pel pri nas na Žihpoljah svojo novo mašo č. g. Nace Lavrenčič.

Pri nas na Koroškem

V soboto zvečer je bil sprejem pred cerkvijo. Najprej so pozdravili novomašnika cerkveni pevci s pesmijo Novomašnik, bod pozdravljen! Nato so ga v primernem govoru pozdravili g. dekan. Za njimi je deklamirala slovensko Olinkova Ema in nato še Kumrova Hajdi. Po teh pozdravih smo se podali v cerkev, kjer so bile pete litanije Matere Božje.

V nedeljo so se začele sv. maše že ob šesti uri in so trajale blizu do desetih. Nato smo se zbrali pred župniščem in pevci so zapeli zdravico, nakar so govorili g. dekan prekrasne besede. Nato je še deklamirala najprej slovensko Adelnova Frida, za njo pa nemško Kometarjeva Erika in novomašnik je dobil lep novomašniški križ. — Nato smo šli v procesiji v cerkev, kjer je bila pridiga in nato asistiranja sv. maša z zahvalno pesmijo. Po sv. opravi sta oba novomašnika delila novomašniški blagoslov. Prišel je namreč k nam na novo sv. mašo tudi g. Ciril Turk, ki je imel svojo novo mašo v Šmihelu dne 19. julija.

Zelo veliko ljudi se je ta dan zbralo pri nas, še več pa bi jih bilo, če ne bi bilo rav-

kvene pesmi pod vodstvom Hanzeja Kežarja pa so slovesnost še primerno povzdignile.

Solarji tretjega razreda naše šole so napravili izlet z avtobusom po Koroški. V Hodišah se jim je pridružil njihov bivši katehet župnik Lovro Kaselj in jih spremljal preko Beljaka, Špitala in Trga v Celovec.

Naši fantje godbeniki so igrali pod vodstvom kamenskega gospoda na primiciji v Šmihelu in pa pri ponovitvi primicije na Macnu.

Poželi smo vse, tudi oves je že bil na vrsti. Žitna letina je nekam srednja, krompir kaže dobro, krme bo letos zadosti, sadje pa je stisnila slana.

SELE

Poletni tedni potekajo in vse je pridno na delu. Sena je bilo letos obilo, le težko je bilo vsled deževja s sušenjem. Žitna letina je še dosti dobra.

Spod. Hlipovčnik in Hus sta si postavila nov hlev s skednjem. Tudi nove hiše rastejo iz tal. Uznikova Micej in Nežej boudeta imeli hišo pod Hajnžem, Peter Jug,

Starši, dekleta, pozor!

Še je čas za prijavo v gospodinjstvo šolo v Št. Rupertu in Št. Jakobu. Oskrbite pravočasno to prijavo, da ne zamudite prilike.

Gospodinjstva izobrazba je za vsako dekle življenjska nužnost.

no ta dan pranganje v Kapli in pa ponovitev nove maše na Macnu ter v Bilčovsu. Vreme smo imeli krasno, da si lepšega ne bi mogli želeli. To je bil res dan, ki ga je naredil Gospod, ki bodi čiščen in hvaljen.

Pa še nekaj moramo omeniti. V nedeljo popoldne je pripeljalo devet avtobusov rojake s Primorja, ki so opravili v naši cerkvi romarsko pobožnost. V cerkvi so tako lepo peli, da je kar odmevalo od cerkvenih oboikov. Ko so šli iz cerkve, so še zapeli lepo pesem: Vse prepeva, se raduje.

Za Veliko Gospojnico pa povabimo vse Marijine častilce in prijatelje naše cerkve, da pridejo v prav obilnem številu na naše sončne Žihpolje.

DVOR

Dvorjani so prav lepo popravili vaški križ. Mojster Ignaz Koren pd. Uhl je prevzel tesarsko delo in skrb za popravilo križa. Dvorjani so vsak po svojih močeh prispevali k popravilu. Nabrana vsota pa ni zadostovala za popravilo križa, ker je bilo kritje s „plehom“ zelo drago. Poslikal pa je križ g. Jerina iz Št. Ilje ob Dravi. Slikam se vidi, da je slikar precej hitel in si ni pustil dosti časa, da bi se s potrpežljivostjo posvetil vsaki posamezni sliki. Naročniki dela bi pričakovali več pozornosti!

Dne 21. julija se je utopila v Bistrici, ki teče skozi Dvor, Šurnikova Renata, stara šele 19 mesecev. Ob sončnem zatonu je bila pri stari mami, za trenutek se je oddaljila in že je bila pogrešana. Iskali so jo, dolgo je niso našli. Pri jezju je med deskami obvisela in našla tam svojo smrt.

Ob obilni udeležbi smo jo spremljali 22. julija k zadnjemu počitku na domače pokopališče. Predvsem so otroci in mladina dali mali Renati zadnjo čast. Renata Gabrijela uživa blaženi raj. Šurnikovim pa naše sožalje ob izgubi nedolžnega otroka.

BREŠKA VAS

Staršem, Jožetu Dlopst in Tereziji, rojeni Konečnik, se je rodil drugi otrok. Botra sta bila Franc in Marija Dlopst, rojena Smrečnik.

ŠT. VID V PODJUNI

Na god sv. Ane je obhajal naš bivši gospod župnik Feliks Zulechner svoje 40 letno mašništvo. Pred cerkvijo je gospoda pozdravil cerkveni ključar Prugl, belo oblečena dekleta so deklamirale primerne pesmice, g. provizor dr. Zamjen pa je imel pozdravni nagovor in slavnostno pridigo. Cer-

pd. Cofl, je postavil hišo na pogorišču stare, njegov brat Kristl pa na logu kot sosed Mlakarjev. Tudi Gustl Dovjak si pripravil lasten dom v bližini Senčnika. Kdor je priden in zna denar prav obrniti, se pač lahko veseli, ko v svoji lastni kajžici sedi!

V sobotah in nedeljah se izletniki vesele naravnih lepote na planini, letoviščah pa na dnevnih sprehodih nudijo svojim živcem mirnega oddiha. Tudi v župnišču se po nekaj dni mudijo gostje iz toplega juga. Tako sta bivala tu č. g. profesor Franc Walland, salezijanec iz Alessia v Italiji in č. g. Stane Janežič iz Mačkovlj pri Trstu, nam po imenu že prej znan po svojih pesmih, ki jih je prinašala „Vera in dom“. Naš dobri znanec č. g. profesor Metod Turnšek pa biva pri Kališniku in pastiruje na Sedlcu.

Sedlce so selske Višarje. Kdor roma tja, ni v taki nevarnosti, kot bi skoro bili na dan sv. Ane selski višarski romarji. Potovali so tja z avtobusom v dveh skupinah, enako so se tudi vračali. Zaradi netočnosti nekaterih udeležencev se je prva vožnja do-

se nihče ni zmenil za nas. Sedaj je tako lepo urejeno.

Občina pa je videla, da „lepa ulica“ Šmihela ne more biti v takem stanju. Zato se je tudi potrudila, da je napravila vsaj vozno pot. Nam se zdi, da bi tudi občina bolj napravila, če bi dala delo firmi Stuag in bi tudi proti Breški vasi dobili asfaltirano pot. Po tej poti namreč prevažajo zelo mnogo lesa in se tudi primerno praši. Sedaj pa je ta cesta zasuta s tako grobim materialom, da kolesarji in tudi motorna kolesa ne morejo voziti. Torej je treba napraviti ovinek čez Bistrico ali pa Večno vas.

Naš organist Miha Sadjak pa si je postavil prav lušno hišico. Je pač tako dolgo pel v Šmihelu eno kajžico imam, da jo je res pripel, a je moral tudi veliko delati in skrbeti. Častitamo! Ko bo popolnoma izdelana tudi znotraj, pa si jo bomo ogledali. Od zunaj je prav čedna in okusna.

Križ svetega Mihaela pa je bil tak, da so se ga g. župnik usmilili in so pustili po slikarju Jerinu sv. Mihaela in pa tudi „te hudega“ na novo preslikati. Mihael je prav zadovoljen v svoji novi uniformi ter vihti svoj meč nad peklenkim zmajem. Nekateri so bili mnenja, da „te hudi“ ni več modern, da bi ga odstranili, a g. župnik so se bali, da bi potem ljudje še bolj pozabili na Boga, ker bi se ne bali ne Boga in ne sata. Sv. pismo govori o obeh. Naj sta tudi na križu oba kakor nekda. Slikarja Jerino pa bo pustil Mihael stati dolgo pred nebeskimi vrati, ker je prehitro delal in bronco preveč štedil.

Z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo pa je popravil in preslikal Kristusa na velikem križu na pokopališču Zilanov Folt, Valentin Mišič iz Cergovič. Delo je prvovrstno izgotovljeno. Folt poznamo že dalj časa kot slikarja. Velik talent se je tukaj zakopal, ker ni imel priložnosti, da se v mladosti izuri in ni dobil potrebne izobrazbe.

Požarna bramba je pustila prebeliti svojo hišo za orodje, ker stoji sredi vasi, dobi vas kar drugo lice. Nekaj grdega pa je tista tabla sredi vasi pred Likebovim križem. Je prav, da se da ljudem orientacija, kam naj gredo. Na tako neokusen način postaviti tako „polko“ tja sredi vasi, to pa ne služi tujskemu prometu, najmanj pa lepoti vasi. Ne glede na to, so jo še postavili ravno pred vaški križ, ki je lepo popravljen in v najlepšem stanju, kar dela gospodarju samo čast.

Likeb pa je popolnoma predelal svojo gospodarsko poslopje, kar ga je stalo ogromno denarja, posebno, ker je moral kupiti les za ves „rušt“. Kaj bomo govorili o delu, saj vsak sam ve, koliko danes stane tako delo. Na vsak način je podjetje Koren — Uhl zopet pokazalo svojo spretnost in pa tudi okus za lepoto na zunaj. Iz pokopališča ima sedaj poslopje veliko lepše lice, pa tudi veliko bolj varno proti ognju, ker ima zid in ne deske. Tudi stari način oken se je ohranil in so se potrudili, da je celo poslopje ohranilo enotno lice. Znotraj pa je ogromno prostora, kar je seveda največjega pomena in za gospodarstvo najbolj koristno.

Stuag bo te dni dogradila cesto proti Štebnu in proti Pliberku, tako bomo potem

KATOLISKA SLOVENSKA DIJAŠKA DRUŽINA NA TANZENBERGU VABILO

na dijaško prireditev šaloigre „Čevljar“ s petjem in nagovorom, ki bo v nedeljo, dne 9. avgusta, ob 15. uri na Želinjah.

Rojaki, obiščite prireditev vaših študentov v čim obilnejšem številu!

Vabi dijaški odbor

mov zakasnila. Avtobus je prvo skupino pripeljal v Sele okoli 5. popoldne, nato pa hitel nazaj po drugo, ki je čakala v Zabnicah. Na ovinku v borovelski Ježi pa se je avtobus prekucnil in obležal pod cesto. Šofer je zadobil le lažje poškodbe. Sreča je bila, da se to ni pripetilo na vožnji v Sele, ko je bil avtobus polno zaseden. V tem slučaju bi bila nezgoda najbrže zahtevala hude žrtve. Druga skupina romarjev je z drugim avtobusom dospela domov okoli pol 4. zjutraj.

ŠMIHEL PRI PLIBERKU

Naša vas je postala kakor jubilejno mesto. Ob priliki nove maše in pred novo mašo letos že celo leto gradimo. Najprej je prišla Stuag in nam je naredila skozi vso vas lepo asfaltirano cesto. Kakor da bi vedeli na ministrstvu, da bomo imeli novo mašo. Leta in leta smo prosili in rotili, pa

imeli pa res lepo! Vsaj enkrat so se spomnili, da so na spodnjem Koroškem tudi ljudje, ki bi imeli radi lepe ceste in gladke poti. Samo nekaj čudno se nam zdi zadržanje vlade. Za vsak kvadratni meter, ki ga hoče firma Stuag narediti, se mora tedne prej boriti, da se tam odločijo. Predno akt podpišejo, traja dalje časa kot traja delo na cesti. Osem dni so čakali in lenuharili na državne stroške, saj so dobili brezposelnostno podporo. Med tem časom bi oni dvakrat cesto že zgotovili, kar se jim je potem dovolilo. To so res nezdrave razmere, ki stanejo državo obilo denarja. Na vsak način pa moramo priznati, da firma Stuag zelo solidno in zelo hitro dela. Država naj pa daje cestna naročila samo cestnim podjetjem kot je Stuag, pa ne drugim firmam, ki o cestnem delu nimajo pravega pojma in prave prakse. Saj tudi čevlje ne nesemo h krojaču, ampak k čevljarju.

41 dobitkov v vrednosti Š. 15.000 more vsak kupec zadeti v času od 6. — 13. avgusta 1953

Pri nakupu za najmanj 50 šilingov dobi

10. kupec 1 par ženskih nogavičk
20. kupec 1 par moških nogavičk
30. kupec 3 žepne robce
50. kupec 1 kravato
70. kupec 1 damsko bluzo
90. kupec 1 damsko garnituro
110. kupec 1 damsko garnituro Ia
140. kupec 1 par damskih perlon nogavic Ia
160. kupec prevleko za blazino
190. kupec 1 namizni prt
300. kupec 2 brijači frotirki
490. kupec 3m volnenega škotskega blaga za obleko
580. kupec 3 m flanele
600. kupec 1 predpasnik
670. kupec 1 moške kopalne hlače
700. kupec 3.50 m delena
970. kupec 1 moške dolge hlače

Pri nakupu za najmanj 100 šilingov dobi

200. kupec 3 m šantunga
250. kupec 1 damsko obleko
280. kupec 1 moško srajco
310. kupec 1 damski pulover Ia
340. kupec 1 moško obleko
370. kupec 2.80 m blaga za kostum
400. kupec 3 m blaga za obleko
430. kupec 4 m tafta Ia za cocktail-obleko
500. kupec 1 prešito odejo (kovter)
520. kupec 2.50 m volnenega blaga za obleko
550. kupec 3 m popelina Ia za srajce
610. kupec 1 damsko kopalno garnituro
640. kupec 1 damsko nočno srajco iz svile in s čipkami
730. kupec 1 moški jopič
760. kupec 1 damsko jopico
790. kupec 3 m blaga za obleko s podlogo Ia

800. kupec 1 volнено odejo
820. kupec 3 m volnenega velourja za plašč Ia
850. kupec 1 damsko jutranjo haljo, komplet
880. kupec 1 moški sako Ia
910. kupec 2.50 m volnenega blaga za obleko, pepita
1000. kupec 1 moški dežni plašč

Pri nakupu za najmanj 200 šilingov dobi

460. kupec 1 damski modelni plašč Ia iz čiste volne
940. kupec 1 damski krzneni plašč Ia iz toskanske plemenite jagnjetovine Ia velikost II

Vse nagrade so s pripadajočimi številkami razstavljene v naših izložbenih oknih. — Tekoče številke se vodijo na blagajniških listkih od 1-1000.

Zato kupujte v trgovski hiši Korošca

G. Umschaden

CELOVEC - KLAGENFURT
Bahnhofstrasse 7 (am Fleischm.)

kjer je največja izbira in poznano najnižje cene

Razstava traktorjev

Na našem prostoru na dvorišču Trgovske akademije kažemo letos

STYER TRAKTORJE vseh velikosti od 15 do 60 PS

kakor tudi vse dodatne dele Steyr-agregata

Opozarjamo vas na našo skupno razstavo

HOVAL-ŠTEDILNIKI S CENTRALNO KURJAVO

HOVAL-THERM-KOTLI

v pritličju Hasnerschule

Poljedelski stroji — Reparaturo

Valentin Paternioner

CELOVEC - KLAGENFURT 7, Telefon 20-72

Podjetje V. Leitgeb ima svojo razstavo v gimnaziji v sobi št. 13. Letos je poteklo že 70 let od ustanovitve tega velikega domačega podjetja. Leta 1883 je postavil Valentin Leitgeb temelj temu podjetju z zgraditvijo žage v Sinči vasi. Danes pa predstavlja to podjetje industrijski kombinat velikega žagarskega obrata z napravo za impregniranje brzojavnih drogov in z največjim tvorniškim obratom za izdelovanje gradbenih plošč iz lesovine. Danes je v polnem obratu tudi izdelovanje izolirnih gradbenih plošč, ki se v gradbeni stroki vedno bolj uveljavljajo, pomeni pa uporaba teh plošč znatno pocenitev novih in obnovljenih zgradb. — Na letošnji razstavi bodo mogli videti obiskovalci razne novosti te južno-koroške firme, tako n. pr. duplex-plošče, proti vsem vremenskim spremembam odporne „herkules“-plošče itd. Zlasti pa bo gotovo zanimal vse obiskovalce nov izdelek, ki je odporen proti zunanjim mehaničnim vplivom, pa tudi proti vodi, kislinam, alkoholu, tinti, itd. — V okviru letošnje lesne razstave bo podjetje Leitgeb priredilo zelo zanimivo razstavo svojih proizvodov, ki jih prodaja v veliki meri tudi v inozemstvo. Tu bodo razstavljeni predvsem razni sortimenti rezanega lesa. Kakovost izdelkov pa bo pričala o vzorni kakovostni izbiri in obdelavi lesa na velikem žagarskem obratu v Sinči vasi. — Na tej razstavi bo tudi mogoče videti zanimiv proces kila-

niziranja drogov za brzojavne, telefonske in električne napeljave, vse od začetka procesa pa do končane impregnacije. Zaradi zanimivosti in važnosti tega oddelka obisk te posebne razstave podjetja Leitgeb vsem obiskovalcem Koroškega velesejma posebej priporočamo.

87 LET

kvalitetnega
blaga

Grüner

Celovec - Klagenfurt Burggasse

Kmečko prebivalstvo, pozor!

OBIŠČITE

razstavo o zaščiti proti nevarnostem

Tam boste videli zelo zanimiv ZVOČNI FILM Kmetijsko-gozdarskega socialnozavarovalnega zavoda. Ves čas Koroškega sejma v Celovcu v poslopju Trgovske akademije, pritličje, levo.

COLUMBIA kava vedno sveža v trgovski hiši BRUNNER, Celovec — Klagenfurt, Priesterhausgasse

**KOROŠKI SEJEM
V CELOVCU**

ZDRUŽEN Z VSEAVŠTRJSKIM LESNIM SEJOM OD 6.—16. AVGUSTA 1953

POSEBNE RAZSTAVE

V SLUŽBI NARODA

RAZSTAVA O DOMAČEM PROMETU

VELIK VESELIČNI PROSTOR

SEJEMSKA TOMBOLA

Kot vsako leto je največja privlačnost Koroškega sejma tudi letos

„Warmuthova izložba“

v Hasner-Soli I. nadstropje, sobe 19—23

Grandiozna razstava velikega obsega damskih, moških in otroških oblačil in stanovanjske opreme.

Landwirtschaftliche Genossenschaft

Rosental in Ferlach

Kmetijska zadruga

Rož v Borovljah

Leitgeb

PORÖS-HART-EXTRAHART

FASERPLATTEN

V. LEITGEB · KÜHNSDORF · KÄRNTEN

V

L

„DER HANDEL BEGRÜSST DIE MESSEGÄSTE“ MORGEN BEGINNT DER SCHAUFENSTER-WETTBEWERB IN KLAGENFURT!

DAS PUBLIKUM GEWINNT: S 6000.- GELDPREISE, S 12.000.- WARENPREISE

Prvo avstrijsko zborovanje za gozdno in lesno gospodarstvo

DRŽAVNI SVET ZA LESNO GOSPODARSTVO, Dunaj (Wien), III., Marxergasse 2, priredi v okviru Koroškega sejma z avstrijskim lesnim strokovnim sejmom v petek, den 7. avgusta 1953, v slavnostni dvorani koroške Trgovske zbornice v Celovcu, Bahnhofstrasse 40-42.

1. avstrijsko zborovanje za gozdno in lesno gospodarstvo

s sledečimi referati:

1. „Les in preskrba z lesom v Avstriji in Evropi“, dr. ing. Stefan Duschek, načelnik gornjeavstrijskega deželne sveta za gozdno gospodarstvo.
2. „Moderne metode za izboljšanje kakovosti lesa“, r. j. profesor dr. Hafner, visoka kmetijska šola na Dunaju.
3. „Moderni žagarski obrat“, tov. ravnatelj Josef Will-egger, Göss/Leoben.
4. „Vloga industrije papirja, celuloze, lesovine in lepenke v avstrijskem lesnem gospodarstvu.“ Gozd. svetnik dipl.-ing. Walter Hackl, združenje industrialcev papirja, celuloze, lesnine in lepenke, Dunaj.
5. „Proizvodne in prodajne možnosti v lesni industriji“, dr. Friedrich Oelschlägl, poslovodja zveze avstrijskih tvornic lesovinastih plošč in izvoznega društva avstrijskih proizvajalcev zabojev, Dunaj.
6. „Eksport lesa, opornik avstrijske trgovske bilance“, dr. Otto Burger, zastopnik načelnika državnega gremija lesne trgovine, Dunaj.

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 Š (IN 10% DAVKA).

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58).

Dobro in poceni zidamo

s podraveljskimi T-kamni

(11,5 kamen), komad S 4.-

Štirioglati kamni

(17,5 kamen), komad S 2.50

Medstfenski kamni

(3,5 kamen), komad S 1.55

Vse iz strnjenega betona z zračnimi porami

A. KUNZ & CO. PODRAVLJE, Tel. 10

Šivalni stroji: za dom in za obrt. — Dvokolesa: 50 različnih vrst na izbiro. — Radijski aparati: vsi novi modeli na ugodne obroke pri

TRUPPE & ERMANN
Beljak - Villach, Widmannsgasse,
vogal Kirchenplatz.

TOVARNISKO NOVO MOTORNO KOLO

Potuznik, Celovec-Klagenfurt
St. Ruprecht Str. 4. Tel. 35-23.

Iščem službo na kmetih pri po-
šteni slovenski družini, z dekle-
tom, ki je stara 18 let in je spo-
sobna vsakega ženskega dela. —
Naslov pri upravi lista.

18-letno slovensko, katoliško de-
kle išče službo v gospodinjstvu ali
v večji kuhinji. — Naslov v upravi
lista.

Damska frizerka Matilda Zotter,
Celovec, Salmstrasse 3.

Blago za poletne obleke, lepi vzor-
ci, od 10.- šil. naprej, KASSIG,
Celovec, Marktplatz.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT
PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30
Od 7. do 13. VIII.: „Das Kosa-
renschiff“

STADTTHEATER

ob 16., 18. in 20. uri.
Od 7. do 10. VIII.: „Mein
Freund, der Dieb“
Od 11. do 13. VIII.: „Genoveva“

Ikon-Filmsko gledališče v Pliberku
Od 8. do 10. VIII.: „Titanic“
Od 12. do 13. VIII.: „Robin Hoods
Vergeltung“

Kotiček kranjskega Janeza

Ni dolgo tega, ko me je za ovinkom Urška srečala. Je že tako stopila predme, da nisem mogel kar molče mimo. Pa sva malo povasovala. Pa kaj pravim, povaso-
vala — ona sama mi jih je pravila, jaz sem le samo poslušal.

„To ti rečem,“ je postopila za menoj, „odpri usta in povej koroškemu Hanzeju, kje, kdaj in zakaj so kranjski fantje trez-
nost na klin obesili in se vdali pijančevanju. O sedemnajstem pešpolku — čast in ponos kranjske dežele — o njem si od očeta menda tudi kajlišal? Le kmalu kaj zapiši o vsem tem! Vem, da ti je malo nerodno, bi sam najraje s Korošci potegnil in po Kranjcih udaril, tako grdo si se zmaličil tam gori v tistih koroških hribih.“

„Urška, Urška! Tvoj Nace bo med svet-
niki v prvi vrsti, če bo tvojo zgovornost do smrti vdano poslušal,“ tako sem ji dal vedeti, kako všeč mi je kramljati z njo.

Ne radi Urške — radi bratov kranjske dežele moram nekaj vrstic zapisati, da se bomo lepše razumeli med seboj.

Za časa vladanja cesarja Jožefa je bilo drugače kakor je danes. Moj oče mi je pravil, da takrat ni bil vsak pobič vtaknjen v vojaško suknjo, kakor je to danes. Moral si biti res fant od fare, da si na vojaškem pregledu od tistega učenega dedca, ki je bil menda sam cesarski „dohtar“, zaslišal: „spo-
soben!“

Taki fantje, ki so bili izbrani, so bili na to silno ponosni. So bili pa tudi lahko — nositi puško je bilo vse kaj drugega, kakor pa, če ti ali jaz nosiva — metlo.

O jojmene — koliko fantovskega vriska in dekliskih solz je bilo, ko so se fantje poslavliali in zapuščali kranjsko deželo.

„Bojim se za te,“ je jokala Micka, ko je Janezu pripenjala šopek. „Bojim se za te — glej Janez, da mi ostaneš zvest!“

In Janez je Micki prisegal:

„S teboj bom šel pred oltar,
druge ne bodem poročil nikdar.“

Kranjci v Celovcu.

Samemu takratnemu cesarju je dobro pri srcu delo, ko je fante 17. pešpolka pregledal. Si kar ni mogel dopovedati, da je taka „fajn“ roba zrastla onkraj Kara-
vank. In takih „kerlastih“ fantov pridela kranjska dežela vse skozi do danes dosti. Se-ve — dober zrak in pa tečna hrana.

Če nekaj hvalim kranjsko tečno hrano, še s tem ne rečem, da niso koroški „fulani

nudni“ dobri. Jaz sem dosti „fulanih nu-
dlov“ pod streho pospravil. Najbolj s ko-
rajžo sem po nudnih posegal, kadar so
bili s kocnami fulani. Nič se ne čudim, če
Hanzeji zagotavljajo, da se bojo držali do-
mače košče. Sem jaz tudi zaročen z žganci
in kislim zeljem, pa ko greš v svet, se mo-
raš drugačni hrani počasi tudi privaditi —
kakopak! se reče, sem se že privadil — „pu-
bi“ frizure so mi pa pri dečlah še zoprne.
Bo treba pač še vaje!

Naj se povrnem nazaj k 17. pešpolku, či-
gar en del je bil takratni kranjski Janez.

Huda je Janezu sprva predla. Dolgčas
mu je bilo po Micki, dolgčas po kranjski
deželi, po žgancih in zelju in še po neštetih
rečeh. Pa kar bolan je bil, ker si ni mogel
vtepti v glavo tiste nemške komande. „Le
kaj se hudiča spakujejo, da ne govorijo po
kranjsko, kakor nas je naučila mati,“ je
godrnjal Janez sam za sebe.

Dругič bom povedal, kaj je naš Janez še
doživel.

Kranjski Janez

NJEGOV IDEAL

„Mama, jaz bi hotel biti sosedov Tev-
zej.“ — „Toda zakaj pa? Saj je v šoli veliko
slabši kot ti in je vedno tako umazan!“ —
„Da, toda on zna tako z ušesi migati kakor
nihče drugi v vsej šoli!“

V šoli

„Stari Rimljani so bili narod poln vzvi-
šenih čednosti. Katera je bila njihova po-
sebna značilnost?“ — Učenec: „Da so glad-
ko govorili latinsko.“

Zanimiva predstava

Med strašno dolgočasno predstavo je ne-
kdo zaspal in strahovito smrčal. Slednjič ga
njegov sosed zbudi in mu reče: „Vsaj ne
smrčite tako, sicer boste vse zbudili.“

Za vas?

Učitelj razlaga učencu, a ta ga ne razu-
me. Nevoljen reče: „Tonej, pojdi v lekar-
no in kupi za dva šilinga razuma.“ — To-
nej: „Dobro, gospod učitelj — ali naj re-
čem, da je za vas?“

Lastni izdelek
Ugodne cene
Na obroke

Kulturer VILLACH Italiener Str. 1

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.
Sporeda nismo prejeli.

TRST II. (306.1 m ali 980 kc sek)

Dnevne oddaje: 7.15-8.30, 11.30-14.45, 17.30-
24.00. — Ob nedeljah: 8.00-24.00. —

9. avg.: 8.45 Kmetijska oddaja - 9.30 Vera in naš čas
11.30 Oddaja ja najmlajše - 12.15 Od melodije do
melodije - 13.00 Glasba po željah - 18.00 Iz delav-
skega sveta - 18.10 Koncert ruskih balalajk - 19.00
Iz filmskega sveta - 21.00 Naša mladina na počit-
nicah. - 10. avgusta: 13.30 Kulturni obzornik 13.40
Koncert saksofonista Ljubivoja Slamiča - 19.00 Ma-
mica pripoveduje - 20.00 Koncert mezosopranist-
ke Sonje Draksler - 21.00 Književnost in umetnost
- 22.30 Koncert violinista Ljudevita Dobronjyja. -
11. avgusta: 13.00 Glasba po željah - 19.00 Teh-
nika in gospodarstvo - 20.30 Aktualnosti - 21.00
Radijski oder - Berkley: Dopust na Francoskem. —

POLETNA OBLACILA za dame, gospode in
otroke priporoča po najnižjih cenah.

WALCHER

Celovec, 10.-Oktober Str. 2. Lastna delavnica

12. avgusta: 13.30 Kulturni obzornik - 19.00 Zdrav-
niški vedež - 20.30 Predavanje - 21.00 Koncert
sopranistke Otte Ondine - 22.15 Brahms: Simfo-
nija št. 4. - 13. avgusta: 13.00 Pevski duet in har-
monika - 18.45 Čajkovski: Uvertura 1812 - 19.00
Slovenščina za Slovence - 21.00 Dramatizirana po-
vest - Verne: Potovanje okoli lune. - 14. avgusta:
13.00 Glasba po željah - 19.00 Kraji in ljudje -
20.30 Tržaški kulturni razgledi. - 15. avgusta: 9.00
Slovenski motivi - 10.00 Predavanje - 13.00 Šra-
mel kvintet in pevski duet - 13.30 Kulturni ob-
zornik - 16.00 Radijski oder - Molnar: LILIOM
- 19.00 Pogovor z ženo - 22.00 Brahms: Koncert za
violino in orkester v D Duru.

LJUBLJANA (val 202.1, 212.4, 327.1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetij-
ski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 - Vsak dan ob
19.00 na valu 327.1 m oddaja za inozemstvo.

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri.
Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“.
(val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)

PARIZ (val 30.17 in 41.89 metrov)
Oddaje vsak dan od 19. ure do 19.20

En starček je biv, je SCHLEPPE rad piv, dolgo je živ!

Kupujte predvsem pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu!

List izhaja vsak četrtek. — Naroča se pod naslovom: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. — Naročnina mesečno 3 šil. za inozemstvo 4 dolarje letno. Odpoved za en mesec naprej. — Lastnik in izda-
jatelj Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik Albert Sadjak. — Tiska tiskarna Družbe sv. Mohorja, vsi v Celovcu, Viktringer Ring 26. — Telefonska številka uredništva in uprave 43-58.